

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

VI legislatura

Període intermedi

Sèrie D - Número 5

Dimarts, 22 de gener de 2002

Diputació Permanent

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. JOAN RIGOL I ROIG

Sessió núm. 7

Í N D E X

Sollicituds de compareixença

del conseller de Medi Ambient, del conseller de Sanitat i del delegat territorial del Govern a les Terres de l'Ebre perquè informin sobre la contaminació per mercuri de les aigües del riu Ebre i de les actuacions del Govern davant aquest fet (tram. 356-00462/06) i del conseller de Medi Ambient i del conseller de Sanitat perquè informin sobre els abocaments contaminants a les aigües del riu Ebre i les actuacions del Govern davant aquest fet (tram. 356-00464/06) (p. 3)

Compareixença

del conseller de Medi Ambient i del conseller de Sanitat i Seguretat Social per informar sobre els abocaments contaminants a les aigües del riu Ebre i les actuacions del Govern davant aquests fets (tram. 355-00168/06) (p. 4)

SESSIÓ NÚM. 7

La sessió s'obre a les cinc de la tarda i nou minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat dels membres de la Mesa de la Diputació Permanent Sr. Higin Clotas i Cierco, vicepresident primer; Sra. M. Dolors Montserrat i Culleré, vicepresidenta segona; Sr. Isidre Gavín i Valls, secretari primer, i Sr. Josep Huguet i Biosca, secretari segon. Assisteixen la Mesa l'oficiala major i el lletrat major.

Hi són presents les diputades i els diputats Sr. Camp i Batalla, Sr. Camps i Rovira, Sr. Ferrer i Roca, Sr. Hinojosa i Lucena, Sr. Micaló i Aliu, Sr. Millo i Rocher, Sr. Orriols i Sendra, Sr. Rull i Andreu i Sr. Sabanza i March, pel G. P. de Convergència i Unió; Sra. Camps i Torrens, Sr. Carnicer i Vidal, Sra. Duch i Plana, Sr. Joaquim Nadal i Farreras, Sr. Sabaté i Ibarz, Sr. Simó i Huguet, Sra. Tura i Camafreita, Sr. Vallès i Casadevall i Sra. Valls i Lobet, pel G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi; Sr. Fernández Díaz, pel G. P. Popular; Sr. Benach i Pascual i Sr. Carod-Rovira, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya, i Sra. Font i Montanyà i Sr. Ribó i Massó, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya - Verds.

Assisteixen a aquesta sessió els consellers de Medi Ambient, Sr. Ramon Espadaler i Parcerisas, i de Sanitat i Seguretat Social, Sr. Eduard Rius i Pey.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Sol·licitud de compareixença del conseller de Medi Ambient, del conseller de Sanitat i del delegat territorial del Govern a les Terres de l'Ebre davant la Diputació Permanent perquè informin sobre la contaminació per mercuri de les aigües del riu Ebre i de les actuacions del Govern davant aquest fet (tram. 356-00462/06), presentada per 25 diputats del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi i 5 diputats del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Verds (IC-V). Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

2. Sol·licitud de compareixença del conseller de Medi Ambient i del conseller de Sanitat davant la Diputació Permanent perquè informin sobre els abocaments contaminants a les aigües del riu Ebre i les actuacions del Govern davant aquest fet (tram. 356-00464/06), presentada per 28 diputats del Grup Parlamentari de Convergència i Unió i 12 diputats del Grup Parlamentari Popular. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

El president

Comença la sessió.

Sol·licituds de compareixença acumulades del conseller de Medi Ambient, del conseller de Sanitat i del delegat territorial del Govern a les Terres de l'Ebre (tram. 356-00462/06 i 356-00464/06)

S'ha convocat aquesta sessió de la Diputació Permanent a petició, per una part, dels vint-i-cinc diputats del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi i cinc diputats del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Verds i, per una altra, de vint-i-vuit diputats del Grup Parlamentari de Convergència i Unió i dotze del Grup Parlamentari Popular, per tal d'acordar, si s'escau, la compareixença del conseller de Medi Ambient, del conseller de Sanitat i del delegat territorial del Govern a les

Terres de l'Ebre davant la Diputació Permanent perquè informin sobre la contaminació del riu Ebre i les actuacions del Govern davant d'aquest fet.

Algun dels diputats signants vol prendre l'ús de la paraula? (*Pausa.*) Té la paraula l'il·lustre diputat senyor Joaquim Nadal.

El Sr. Joaquim Nadal i Farreras

Gràcies, molt honorable president. Senyores diputades, senyors diputats, el nostre Grup Parlamentari, conjuntament amb el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Verds, va creure que, davant dels efectes contaminants diversos sobre el riu Ebre, era important de convocar la Diputació Permanent i demanar la compareixença dels consellers de Sanitat, de Medi Ambient i del delegat territorial de la Generalitat a les Terres de l'Ebre. Després va haver-hi la presentació de la petició d'uns diputats del Grup Parlamentari de Convergència i Unió i del Grup Parlamentari Popular en el mateix sentit, amb l'excepció del delegat territorial de la Generalitat a les Terres de l'Ebre.

Nosaltres creiem que allò que avui és important és que –i abans que comenci el proper període de sessions– es produeixi la compareixença dels dos consellers i hi hagi una resposta efectiva i una explicació convincent de quines han estat les actuacions amb relació a aquesta contaminació, i per això nosaltres retirariem la petició de la compareixença del delegat territorial de la Generalitat a les Terres de l'Ebre, en benefici de la unanimitat de la Diputació Permanent pel que fa a la compareixença dels dos consellers, amb el benentès –i ho anticipo– que els dos grups signants de la petició de la compareixença del delegat hem demanat la seva compareixença en comissió, en tant que president del Consorci d'Aigües de Tarragona.

Gràcies, senyor president, senyores diputades, senyors diputats.

El president

A vostè, senyor diputat. Algú més demana la paraula en nom dels signants? (*Pausa.*) Molt bé.

Aleshores, per tant, sotmetem a votació la compareixença en aquesta mateixa Diputació Permanent, amb un nou punt de l'ordre del dia, dels honorables consellers de Medi Ambient i de Sanitat.

Els diputats que hi estiguin d'acord? (*Pausa.*) A veure..., és que no tothom aixeca el braç. És que pot ser que no siguin..., no tothom té dret a votar. (*Veus de fons.*)

Per confirmació dels diversos portaveus, és per unanimitat.

Moltes gràcies.

Modificació de l'ordre del dia

Prego, per tant, la compareixença del conseller de Medi Ambient i del conseller de Sanitat. (*Veus de fons.*) Se'ls ha d'anar a buscar, sí senyor.

Per dos minuts, interrompem aquesta Diputació Permanent..., amb un n'hi ha prou.

La sessió se suspèn a les cinc de la tarda i dotze minuts i es reprèn a les cinc i catorze minuts.

El president

Prego als mitjans visuals que deixin ja disponible..., per poder... Moltes gràcies.

Compareixença del conseller de Medi Ambient i del conseller de Sanitat i Seguretat Social per informar sobre els abocaments contaminants a les aigües del riu Ebre i les actuacions del Govern davant aquests fets (tram. 355-00168/06)

El nou punt de l'ordre del dia és la compareixença dels consellers de Medi Ambient i Sanitat davant la Diputació Permanent per informar sobre la contaminació del riu Ebre i de les actuacions del Govern davant d'aquest fet. Té, en primer lloc, la paraula, l'honorable conseller de Medi Ambient, senyor Ramon Espadaler. Té la paraula.

El conseller de Medi Ambient (Sr. Ramon Espadaler i Parcerisas)

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, permetin-me, en primer lloc, abans de començar pròpiament la intervenció, que expressi el meu agraïment a la cambra –i entenc que ho faig també en nom del conseller Rius, que prendrà la paraula després d'aquesta primera intervenció–, per tal de poder explicar quina ha estat l'actuació del Govern de la Generalitat davant dels esdeveniments succeïts darrerament al riu Ebre.

Val a dir que la voluntat de la cambra concorda amb la voluntat dels dos consellers que avui compareixem davant d'aquesta cambra, davant d'aquesta Diputació Permanent, atès que –i vostès ho coneixen–, doncs, els dies 7 i 8, respectivament, qui els parla i el conseller Rius varem també demanar la possibilitat de comparèixer –perquè així entenem que ho havíem de fer– davant de la Comissió de Política Territorial. En qualsevol cas, hi ha una coincidència d'interessos, i ens complau poder ser aquí per donar, doncs, les explicacions en aquest primer torn d'intervencions i per tal d'aclarir qualsevol dels dubtes que els grups parlamentaris tinguin a bé de plantejar-nos.

Hem estructurat la intervenció en dues parts –ara mateix els ho deia–: en primer lloc, em referiré a quina ha estat l'actuació del Departament de Medi Ambient davant d'aquests esdeveniments, i en segon lloc, completaria aquesta informació, des de la perspectiva òbviament de sanitat, el conseller Rius, de Sanitat.

Pel que fa a la intervenció d'aquesta primera part, de l'actuació del Departament de Medi Ambient, l'estructuraré en tres parts diferents. La primera d'elles és una anàlisi de quin és el marc legal que defineix les competències del Govern de la Generalitat, per tal, després, de poder avaluar quin ha estat el grau de compliment d'aquestes competències. En segon lloc, una cronologia dels fets esdevinguts, cronologia que abastarà des

del primer moment que el Departament de Medi Ambient entra o pren part..., en iniciar-se el programa «Aigües vives», fins al dia mateix en què aquesta cambra sol·licita la compareixença dels dos consellers aquí presents –que això va ser el dimarts de la setmana passada, si no vaig errat. I, finalment, doncs, clouria aquesta primera intervenció amb una valoració del que ha estat l'actuació del Departament, hi insisteixo, de Medi Ambient i alguna proposta de futur, amb un objectiu que els voldria transmetre des del màxim convenciment, que és que pretenc demostrar a la cambra que l'actuació del Govern de la Generalitat, i del Departament de Medi Ambient en particular, del qual em responsabilitzo, ha estat correcta i ajustada al que és la legalitat que tenim i a un complex marc normatiu que tindrem ocasió de poder analitzar i que determina quin és l'àmbit d'actuació del Govern de la Generalitat sobre el riu Ebre, en el seu pas, evidentment, per Catalunya.

Entro, doncs, en aquesta primera part, sobre el marc normatiu. El marc competencial que tenim es pot llegir des d'una triple perspectiva. Per un costat tenim, des de la perspectiva competencial, el bloc constitucional, el que és la Constitució o l'Estatut, i els reials decrets de traspassos, i més endavant m'hi referiré, perquè ha estat objecte, com vostès veuran i probablement coneixen, de controvèrsia interpretativa, que determina quines són les possibilitats i les obligacions d'actuació del mateix Departament.

Tenim, per un altre costat, la legislació ordinària en matèria d'aigües, que ens ve emmarcada pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, del text refós de la Llei d'aigües, per un costat, i la Llei 6/99, de 12 de juliol, d'ordenació i gestió tributària de l'aigua, la col·loquialment coneguda amb les sigles LOGTA.

Per un altre costat, tenim la perspectiva de la qualitat de les aigües superficials. Ens ve reglamentada pel Reglament de administració pública del agua y la planificación hidrológica, del Reial decret 927/1988, que fixa –i aquesta és una dada important– la qualitat de les aigües en funció de l'ús a què aquestes vagin o hagin d'anar destinades. Aquesta és una peça important.

I, finalment, hi hauria un darrer marc legislatiu, encara no transposat al que és la legislació estatal, i tampoc al que és la nostra legislació catalana, que és la Directiva 2000/60, d'octubre de 2000, i que va una mica més enllà d'aquest marc legislatiu que, en qualsevol cas, ens marcarà quin és el camí de futur, anant una mica més enllà, tractant no només des de la perspectiva de la qualitat de les aigües, sinó també de la qualitat del conjunt del sistema aquàtic i de l'ecosistema. Per tant, tenim ja per endavant un horitzó que va bastant més enllà del que va estrictament la legislació en què ens hem mogut i des de la qual hem actuat amb relació a aquests episodis.

De tot aquest aspecte normatiu, en el supòsit concret que ens ocupa, que són els episodis esdevinguts al riu Ebre a partir, aproximadament, dels dies 26, 27 del passat desembre, el que determina o el marc legal que ens determina quins són els paràmetres a controlar, per un costat, i la freqüència d'aquests controls –dos peces

absolutament fonamentals— és una ordre ministerial de 8 de febrer de l'any 1988. I no els llegiré la taula, per raons òbvies..., relaciona amb detall quines són les analítiques que cal fer, és a dir, les matèries... En qualsevol cas, sí que, a tall d'exemple, aquesta Ordre estableix que mensualment cal fer un control del pH, de la coloració, de la DQO; trimestralment, el ferro, el manganès, el coure, i —diu aquesta Ordre— anualment, el plom, el seleni, el mercuri, entre d'altres metalls pesants. En qualsevol cas, aquest és un marc legal que tenim.

Doncs bé, permetin-me una primera consideració que em sembla important i significativa. L'Agència Catalana de l'Aigua, dependent del Departament, com vostès saben, de Medi Ambient, fa controls de metalls pesants mensualment. Fa onze controls, és a dir, un cada mes, d'analítiques a nivell de mercuri a l'alçada de Flix, al punt J-56, i dues analítiques més que es complementen amb aquestes i es teixeixen a Tortosa, en el punt J-57. Per tant, anem més enllà, per protocols volguts per la mateixa Agència Catalana de l'Aigua, anem més enllà de quin és el marc legal, l'Ordre a la qual m'acabo de referir i que hi tornaré una mica més endavant.

Si m'ho permeten, ara entraria en la cronologia dels fets, que la començaria, doncs, a partir del moment en què el Departament de Medi Ambient fa la primera actuació, que és el dia 27 de desembre de 2001, i la clouria en el moment en què aquesta cambra ens demana aquesta compareixença que estem substanciant en aquests moments.

El dia 27 de desembre, el Departament de Medi Ambient té coneixement d'un episodi de mortaldat de peixos a l'assut de la central nuclear d'Ascó, i automàticament —això és un fet que es posa en funcionament en cada ocasió que tenim o cada episodi que puguem tenir de mortaldat de peixos— s'activa el que internament coneixem com el Protocol d'aigües vives, que, en essència, consisteix bàsicament, per un costat, que els agents rurals, conjuntament amb els tècnics de l'Agència Catalana de l'Aigua, van a fer una primera inspecció ocular, prenen mostres de l'aigua i dels peixos, es fa evidentment una recollida de peixos, i per l'altre costat, es comunica l'incident a la planta potabilitzadora de l'Ampolla. Això és el que succeeix aquest primer dia, en què el Departament de Medi Ambient activa el Protocol aigües vives.

L'endemà, el 28 de desembre, continuen les inspeccions a les vores dels rius per part tant dels agents rurals com dels tècnics de l'Agència Catalana de l'Aigua, a la presa de Flix bàsicament, a la depuradora de Flix i a la sortida de la central hidroelèctrica. Bàsicament, el dia 28 es van fent aquestes inspeccions, un cop ja recollits tots els peixos que havien trobat i que se'ns havien denunciat al Departament de Medi Ambient el dia abans.

El 29 de desembre, el dissabte 29 de desembre, l'aterrat dels agents rurals, o el Cos d'Agents Rurals, com s'estableix en els protocols d'actuació i en el Protocol d'aigües vives, aquest atestat que havia estat redactat és tramès al Jutjat de Primera Instància de Falset, amb còpia a la Fiscalia de Tarragona. Permetin-me que subratlli, per tant, que la primera autoritat o la primera instància que acudeix a la judicatura o al Jutjat de Pri-

mera Instància de Falset és precisament, en compliment del que estableixen els nostres protocols, el Govern, a través del Departament de Medi Ambient, a través dels agents rurals, en aplicació d'un programa, d'un protocol, que és el d'aigües vives, que està perfectament pre-determinat.

Això succeeix, com els deia, el 29 de desembre, el dissabte 29 de desembre. El diumenge els agents rurals continuen la inspecció de la zona de la depuradora bàsicament i de la presa, i el dilluns 31 de desembre s'inicien les analítiques de les mostres d'aigua i es determinen els paràmetres que habitualment poden provocar aquests episodis de mortaldat de peixos, és a dir, el pH, la conductivitat, l'amoní i el clor residual.

I molt probablement vostès es poden preguntar per quina raó no fem analítiques més enllà. Doncs, perquè no tenim ni un sol precedent de mortaldat de peixos en què comencem buscant mercuri, perquè no és gens habitual. I sí, per contra, que en qualsevol episodi —i així ho tenim protocol·litzat— sempre busquem el pH, conductivitat, amoní i clor residual. Aquesta és la raó per la qual..., i, si m'ho permeten, els invitaria a fer un exercici de memòria, en el sentit de quines eren les opinions que des dels grups ecologistes o des de diferents instàncies s'apuntaven com a possibles causes de mortaldat de peixos. En cap moment —en cap moment—, en aquelles dates, es parlava, ni molt menys, doncs, de mercuri. S'havia parlat d'hipòtesis com el clor, s'havia parlat d'hipòtesis com el xoc tèrmic, de moltes altres hipòtesis. En qualsevol cas, això és el que anem a buscar en les primeres analítiques de les mostres d'aigua i de peixos. L'endemà, perdó, el dia 2 de gener, EMATSA comunica l'aparició de traces de mercuri a la planta potabilitzadora del CAT i ho posa en coneixement, en primer lloc, del delegat del Departament de Sanitat, el qual, efectivament, ho comunica immediatament al Delegat del Govern, i aquest ho comunica —el delegat del Govern de la demarcació de Tarragona— al president del CAT, per un costat, i al gerent de l'Agència Catalana de l'Aigua, per l'altre costat.

És a partir d'aquest moment que l'Agència Catalana de l'Aigua interrelaciona o fa, estableix com a hipòtesi de treball la interrelació possible entre un i altre episodi; teníem una mortaldat de peixos, teníem unes mostres d'aigua i de peixos i, a partir que ens apareix, doncs, aquest episodi de traces de mercuri, és quan, a partir d'aquí, l'Agència Catalana de l'Aigua iniciem, doncs, automàticament, les analítiques de les mostres preses el dia 27 i comencem a fer aquest mostreig al laboratori propi de l'Agència Catalana de l'Aigua.

El 3 de gener, és a dir l'endemà, les analítiques de l'aigua revelen una presència de 7,8 micrograms / litre, quan el Reglament per a l'administració pública de l'aigua i la política hidràulica, estableix, per a les aigües prepotables, és a dir, les que no han estat objecte, encara, de tractament, uns objectius de qualitat d'1 microgram per litre; és a dir, estem parlant d'aigües del riu, el que analitzem no són aigües tractades, són aigües pretractades, són les mostres de l'aigua que trobem en l'indret mateix on trobem la mortaldat dels peixos.

Divendres, 4 de gener, des de l'Agència Catalana de l'Aigua, entre d'altres actuacions, s'efectua un reque-

riment d'informació a Ercros Industrial, en tant que és l'única planta ubicada a la riba del riu Ebre que, doncs, utilitza el mercuri en alguns dels seus processos industrials, i aquí hi ha hagut, doncs, especulacions i preguntes, i entenc que es puguin fer especulacions i preguntes, però, en qualsevol cas, complint el que entenem que és la nostra obligació, el que fem és aquest requeriment d'informació a Ercros per aquesta raó; si ens apareix mercuri en les mostres del dia 27 i únicament coneixem, doncs, una empresa que treballi en els seus processos industrials amb mercuri, el lògic és que fem aquest requeriment d'informació.

A darrera hora d'aquest mateix dia 4 de gener, perdó, es coneixen els resultats de les analítiques de les mostres dels peixos i revelen una presència, certament, en els peixos, de mercuri, de diferent intensitat, a les brànquies, al paquet intestinal i al múscle; evidentment, més presència en el que són les brànquies, bastant menys en el que és el paquet intestinal i molta menys en el que és el múscle, la qual cosa, doncs, ens fa moure en les hipòtesis que el possible vessament, doncs, que hi pugui haver de mercuri, els peixos, doncs, per entendre'ns, hi xoquin en certa manera, raó per la qual s'explicaria que hi hagi molt més mercuri a la brànquia que a l'estómac dels peixos i molt menys metabolitzat en el múscle.

El Departament de Medi Ambient, a partir d'aquest moment, demana, perquè té establert un protocol a través, doncs, de l'Agència Catalana de l'Aigua, assessorament als experts de què disposem en aquest país, que són bàsicament, la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la qual tenim un conveni estable per a aquest i per a tots els episodis que es puguin esdevenir i, per altra part, el Laboratori d'Espectrometria de Masses del Consell Superior d'Investigacions Científiques, per tal, doncs, de validar el que eren els resultats i les hipòtesis de les analítiques que efectuaen fins hores..., fins a aquell moment en el que eren els laboratoris de l'Agència Catalana de l'Aigua.

El 7 de gener, el conseller que els parla, sollicita comparèixer davant d'aquesta cambra a la Comissió de Política Territorial, arran de l'incident, doncs, del 27, en què s'incorpora el Departament de Medi Ambient el 27 de desembre i, atesa, doncs, aquesta presència de mercuri, atesa aquesta possible vinculació entre un i altre episodis, i el 8 de gener es fa una segona tramesa d'informació a la Fiscalia de Tarragona de la informació més rellevant de què el Departament de Medi Ambient disposa fins aleshores i se segueixen les analítiques; i per això, voldria subratllar quina ha estat la voluntat permanent del Govern, del Departament i del conseller que els parla a l'hora de posar tota la informació..., i permetin-me que els ho recordi una vegada més, és primer el Departament qui va al Jutjat de Primera Instància de Falset i continuem posant tota aquesta informació, evidentment, doncs, ens mans del jutge, amb còpia, evidentment, a la Fiscalia.

El dia 9 de gener, que és el dia que..., no perdó, no és el dia que se'ns demana la compareixença, el 9 de gener rebem el dictamen del Servei de Diagnòstic Patològic de peixos de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, dictamen que suggereix que els peixos han estat exposats, literalment, a una

concentració alta i puntual de mercuri, atès que principalment els nivells de mercuri són superiors als òrgans directament exposats –el que els explicava abans, més a les brànquies que no pas en el paquet intestinal i encara menys que en el múscle–; aquesta és la conclusió a què arriba, doncs, el dictamen del doctor Padrós de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquest informe, amb noves dades que anem recollint, es trameta, també –igualment com s'havia fet en ocasions anteriors cada vegada que disposàvem d'una informació rellevant–, a la Fiscalia.

Per altra part, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, notifica formalment a l'Agència Catalana de l'Aigua del Departament de Medi Ambient, aquest dia 9 de gener, els resultats de les analítiques corresponents als dies 13, 20 i 26 de desembre, en les quals queda palès que el dia 13 no hi havia cap nivell de mercuri i sí que n'hi havia els dies 20 i 26.

És en aquest moment, doncs, aquest dia 9 de gener, que els departaments de Sanitat, per un costat, i de Medi Ambient, per l'altre, decidim fer una nota conjunta en el moment que disposem, ja, d'informacions rellevants, objectives i sobre les que no volem construir hipòtesis, però, sí que tenim la necessitat, per raons òbvies, doncs, de tranquil·litzar l'opinió pública i emetre i ser al màxim de transparents en la fluïdesa de la informació, emetem aquesta nota conjunta en què exposem diversos aspectes. El primer d'ells, que la causa de la mortaldat dels peixos, pot tenir o té una relació directa amb un abocament incontrolat; això ho expressem així des del Departament de Medi Ambient. La segona, que els resultats de les analítiques fetes per l'ACA el 27 de desembre, evidencien, i donem la xifra, 7,7 micrograms / litre de mercuri, en les aigües de les mostres preses el 27 de desembre. La tercera nota o aspecte que comuniquem, és el resultat del dictamen de la Universitat Autònoma de Barcelona, que conclou que una de les possibles causes de mortaldat dels peixos que trobem, que l'Agència Catalana de l'Aigua i els agents rurals recullen el 27 pot ser, doncs, el mercuri; informem, també, de la tramesa d'aquesta informació a la Fiscalia i al Jutjat, i Sanitat ratifica la nul·la incidència per a la salut de les persones dels nivells de mercuri detectats.

Jo no m'estendré, per raons òbvies –ho explicarà amb molt més coneixement, amb molt més detall que servidor, el conseller de Sanitat–, però, en qualsevol cas, emetem una nota pública recollint tots aquests aspectes. Val a dir que les analítiques de mostres preses amb posterioritat al dia 3 de gener ja no evidencien presència significativa de mercuri; per tant, hauríem, amb tota certesa en aquest moment, clos l'episodi, i els tràmits administratius i judicials relacionats amb aquest episodi segueixen, naturalment, com no pot ser d'altra manera, el seu curs.

El 10 de gener s'activa, novament, el protocol d'incidències com a conseqüència de l'aparició d'una taca d'oli, d'aproximadament un quilòmetre de llargada i entre 30 i 40 metres d'amplada, aigües avall de la central hidroelèctrica de Flix.

Què es fa? Es comencen, doncs, com està protocol·litzat per part del Departament, tasques de prevenció; per un costat, alerta i comunicació al Cecat, al CAT i a la Con-

federació Hidrogràfica de l'Ebre i, per altre, es fa, doncs, tota l'acció sobre el terreny que consisteix a controlar, prendre mostres i analítiques, i intentar, doncs, fer la neteja d'aquesta taca. Atesa la proximitat geogràfica, doncs, de l'episodi del dia 27 de desembre, excepcionalment, perquè això sí que no ho tenim protocol·litzat, les analítiques de les mostres de la taca d'aquests dies, s'incorpora també o s'avalua, també, la presència de metalls pesants, cosa que es pot descartar l'endemà mateix, perquè el laboratori de l'ACA –i permetin-me que ho agraeixi en aquest marc parlamentari–, doncs, treballa tota aquesta nit per poder-nos lliurar els resultats; aproximadament –hi ha la directora de l'Agència Catalana de l'Aigua que m'acompanya– a les 7 del matí de l'endemà 11 de gener, moment que fem públics els resultats, també, evidentment, perquè ens sentim en l'obligació i tenim la voluntat, doncs, en un context prou complex, de tranquil·litzar tant com en siguem capaços, doncs, l'opinió pública dient el resultat de les analítiques que no tenim, en cap cas, doncs, presència de mercuri en el que és aquesta taca i sí que tenim, doncs, una presència d'hidrocarburs.

Aquesta informació es fa pública, doncs, a través d'un comunicat i de diverses entrevistes, doncs, del conseller que els parla, a diferents mitjans de comunicació tan bon punt disposa, doncs, d'aquesta informació.

S'emet requeriment d'informació, des de l'Agència Catalana de l'Aigua, a Endesa per un possible vessament d'oli, i a la tarda d'aquest mateix dia 11 de gener, es detecta una nova o una segona taca semblant o similar a la primera. L'ACA sol·licita, per un costat, l'aturada de la central i clausura la turbina aquest mateix dia. I, lamentablement, el procediment d'assumpció per part de l'empresa de les seves responsabilitats, s'efectua d'una manera certament heterodoxa; no és fins l'endemà, el dia 12 de gener, que els representants de l'empresa ho comuniquen a l'ACA telefònicament i a través, doncs, de l'ajuntament de Flix, que ens ho posa, també, en coneixement.

L'endemà, 14 de gener, se celebra una proposta d'incocació d'expedient sancionador a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre –després m'estendré més en per què només una proposta d'expedient sancionador; en qualsevol cas, perquè, com intentaré explicar-los en aquesta segona part, veuran que no tenim la potestat sancionadora–, en qualsevol cas elevem aquesta proposta de sanció a Endesa a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre per aquest incident. I el 15 de gener les analítiques corroboren que l'oli de la primera taca, l'oli de la segona taca, la que ens apareix l'endemà a la tarda i l'oli de la turbina, són, si m'ho permeten, extremament similars; per tant, ens permet relacionar, òbviament, doncs, l'origen de la primera, segona taca i de l'oli de la turbina que havia estat ja precintada per l'Agència Catalana de l'Aigua, pel Departament de Medi Ambient, i aquest mateix dia, el 15 de gener, i aquí tancaríem aquesta exposició cronològica, és el dia que es reuneix la mesa del Parlament i sol·licita la compareixença, doncs, que amb molt de gust estem substanciant en aquest moment. A partir d'aquí, els procediments administratius per un costat i judicials per l'altre, doncs, segueixen amb normalitat el seu curs.

Si em permeten extreure una primera conclusió d'aquesta relació que hem intentat exhaustiva de quina ha estat la pellícula dels fets esdevinguts, em sembla que les actuacions del Departament de Medi Ambient, tan d'investigació com de control, s'han fet absolutament d'acord amb la legalitat vigent i, fins i tot, més enllà de la periodicitat a què la normativa actual ens obliga; per tant, permetin-me que constati aquest primer fet objectiu. I, per altra part, s'evidencia –i això serà objecte, doncs, d'aquesta segona part d'aquesta primera intervenció– una complexitat normativa que dificulta, per un costat, la interpretació competencial del marc en què ens movem i, per altra part, l'explicitació d'aquesta dificultat i d'aquesta complexitat normativa. Home, sí que em sento en l'obligació de posar de manifest quines han estat les dificultats amb què ha topat el Govern de la Generalitat, històricament, a l'hora d'intentar –perquè han estat molts els intents– aclarir quin és, exactament, el nostre marc de responsabilitats. Entro, per tant, en aquesta segona part, en els aspectes competencials.

Amb relació al riu Ebre, perquè ens centrem, per raons òbvies, en el riu Ebre, la Generalitat de Catalunya té transferida, mitjançant el Reial decret 264 del 1985, llegeix literalment «la función ejecutiva de la policía de aguas y cauces en el territorio de Catalunya no comprendido en la cuenca del Pirineo Oriental bajo el superior control y supervisión del organismo competente de la Administración del Estado»; això va ser l'any 1986. Intentaré descriure d'una manera sintètica –no tinc cap interès a abusar de la seva confiança ni a cansar-los amb documentació administrativa– el que són disset anys de pelegrinatge i de creuament informatiu entre l'Administració de la Generalitat, entre el Govern de la Generalitat, l'Administració de l'Estat o el Govern de l'Estat interpretant què vol dir «función ejecutiva», i s'adonaran de quina és la complexitat i el marc legal en què ens hem hagut de moure i naturalment ens movem.

Trobem un llarguíssim rosari d'actes interpretatives, de les quals he seleccionat, evidentment, una part, perquè em sembla que retraten molt bé o situen molt bé el problema en els seus termes. La «función ejecutiva de policía» és –interpretació de febrer de 1986– «limitarse a la vigilancia de las aguas y sus cauces, denunciar las posibles infracciones y tramitar los expedientes sancionadores elevándolos a la Confederación Hidrográfica del Ebro»; això és una acta d'interpretació que es fa conjuntament entre Política Territorial, el Departament del qual, aleshores, depenia la Junta de Sanejament, i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre i comencem, ja l'any 86, doncs, delimitant el que és aquest concepte de «función ejecutiva».

Un mes després, un mes després, l'any 86, cal encara una nova interpretació, aquesta vegada més restrictiva: «Caldran les recomanacions de la CHE» –diu literalment l'acta d'interpretació del mes de març– «si bé des dels serveis tècnics d'aquesta hauran d'efectuar-se les recomanacions que siguin necessàries sobre com exercir les funcions delegades.» Així ho estableix l'acta d'interpretació del març.

I l'octubre d'aquell mateix any –nova controvèrsia entre ambdues administracions– trobem un nou episodi..., i, per tant, una nova acta d'interpretació en el marc de la Comissió de Traspassos en què s'estableix que el control de la qualitat de les aigües de l'Ebre, a la central d'Ascó, es posen en exclusiva en mans de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre –estem parlant a quatre mesos d'haver fet, d'haver descrit quines eren les competències d'uns i altres–: «Estas operaciones quedan fuera de la red de control de calidad que existe en toda la cuenca y, por supuesto, al margen de la función de policía de aguas.» Aquesta és l'acta d'interpretació entre Departament de Política Territorial, per un costat, i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre l'any 86.

I encara l'any 91 una nova interpretació sobre el concepte. Es planteja novament la definició de les funcions de policia de les aigües que corresponen a la CHE i les que corresponen a la Generalitat de Catalunya. La CHE manifesta la voluntat d'establir un cànon d'abocament a l'Ebre, quan Catalunya –si ho recorden–, doncs, ja disposava o ja en tenia implementat un per la Llei 81. I cal, per tant, a partir d'aquí, una nova acta d'interpretació i un nou conveni, i aquí sí que es formalitza un conveni pel qual Generalitat i Confederació Hidrogràfica, per un i altre costat..., per establir el cànon d'abocament i evitar, evidentment, per raons òbvies, una doble fiscalitat sobre les empreses catalanes o en el tram català de les empreses catalanes a l'Ebre.

I tres anys més tard la Confederació Hidrogràfica retorna –literalment– expedients instruïts per la Junta de Sanejament amb l'informe del Ministeri per ser actuacions –cito literalment– «nulles de ple dret en haver estat dutes a terme per un organisme manifestament incompetent» –així se'n diu– «atès que al Reial Decret de traspassos queda clar que correspon a l'Estat l'exercici de la policia d'aigües en aquelles lleres que transcorrin per més d'una comunitat autònoma». Insisteixo: es retornen –literalment– expedients sancionadors fets per la Generalitat de Catalunya l'any 1992 al·legant que no és en absolut competència de la Generalitat sinó que aquesta és una competència que correspon a la Confederació Hidrogràfica per la raó, doncs, que l'Ebre discorre per més d'una comunitat autònoma.

A partir d'aquí es provoca un acord entre el Govern de la Generalitat de Catalunya..., per realitzar un requeriment previ d'incompetència, a la qual cosa hi ha una resposta del Consell de Ministres que dona la raó a la Generalitat davant d'aquest requeriment previ d'incompetències. Això és el desembre de l'any 95.

I finalment tenim una sentència del Tribunal Constitucional, de 17 d'octubre de l'any 96, que resol el recurs d'inconstitucionalitat plantejat pel Govern de l'Estat l'any 1987, amb què s'estableix que la competència de policia d'aigües és de l'Estat quan les aigües passen per més d'una comunitat autònoma. Per tant, tornem una mica al que havia estat l'origen després de disset anys d'intents de tenir la plena responsabilitat que volem i demanem sobre el riu Ebre en els seu tram català, des de Ribarroja fins a la mateixa desembocadura.

I és a partir d'aquesta sentència..., que fins aleshores havia estat possible que el Govern de la Generalitat

sancionés les infraccions lleus i menys greus, doncs, a partir d'aquesta sentència deixa de ser possible. Per tant, a partir d'aleshores mai més la Generalitat, fins al dia d'avui, ha imposat cap més sanció, sinó que s'ha limitat, complint el que és una sentència del Constitucional, senzillament a transmetre a la Confederació Hidrogràfica..., a proposar a la Confederació Hidrogràfica les sancions, cosa que evidentment també farem en aquesta ocasió.

En la sessió del ple de la Comissió Mixta d'Administració de l'Estat - Generalitat de Catalunya, la Generalitat demana la delegació de les competències en matèria d'intervenció administrativa en aigües continentals. I el 1998 l'Estat es compromet a buscar fórmules de col·laboració entre ambdues administracions. Val a dir que hem estat capaços de trobar fórmules de col·laboració sobre el riu Ebre entre ambdues administracions, en definicions de qüestions de domini públic hidràulic i en altres temes, per tant, precedents i paral·lels, evidentment en tenim.

I podríem continuar encara molt més amb altres actuacions que demostren una cosa que ens sembla evident després d'aquest rosari d'interpretacions i contrainterpretacions que dura ni més ni menys disset anys, que és la voluntat –que roman intacta– del Govern de la Generalitat per poder fer les funcions de policia de l'Ebre i poder tenir encomanades aquestes funcions que han estat objecte de controvèrsia al llarg de tants i tants anys.

Però si bé hem dit abans –això és comprovable– que hem obrat correctament i legalment, malgrat tot és evident que alguna cosa ha fallat. No ens escudarem darrere, doncs, d'unes interpretacions legislatives, que en qualsevol cas sí que volíem –i entenem que és la nostra obligació– deixar clar, i més davant la cambra. I, per tant, si m'ho permeten, entraria a fer algunes reflexions de futur abans de donar pas a la intervenció del conseller Rius.

Permetin-me que en aquesta darrera part els traslladi alguna reflexió de futur. La conca del riu Ebre, encara que tingui un caràcter intercomunitari –això és una qüestió prou òbvia i coneguda de tots–, presenta una peculiaritat que la fa substancialment diferent, i és que sí que ens entra, l'Ebre, de l'Aragó, però desemboca al mar; per tant, no té continuïtat en una altra comunitat autònoma, la qual cosa objectivament –objectivament– entenem que facilita o hauria de facilitar bastant més les coses. Per tant, es fa, a parer nostre, més evident que mai que hem d'anar cap a la unitat de control –unitat de control– del tram català de l'Ebre. Intentaré clarificar què vull dir quan parlem d'unitat de control i no barrejar-ho amb unitat de gestió, perquè hi han un munt de conceptes que voldríem deixar clars davant la cambra, perquè entenem que així ho hem de fer i que són els que haurien de guiar la nostra actuació de futur. En qualsevol cas, aquesta unitat de control revertiria, a parer nostre, de ben segur, en una major eficiència directa sobre el territori.

Els ciutadans de Catalunya –i jo el primer– no entenem quina diferència existeix entre els que estan en una conca o els que estan en l'altra. L'Agència Catalana de

l'Aigua, el Departament de Medi Ambient, en unes conques exerceix un conjunt important de responsabilitats, i les exerceix amb fermesa, i en podem donar dades si la cambra així ho estima oportú, i, per contra, moltes d'aquestes competències o d'aquests exercicis no els pot fer en la conca de l'Ebre perquè no disposa..., o perquè hi ha hagut aquesta ambigüitat o aquesta dispersió o aquesta poca claredat a l'hora de definir les competències. Però en qualsevol cas pensem que estem obligats i volem donar resposta als ciutadans d'una i altra conca, amb independència, i que hem de tenir la mateixa autoritat, llevat d'aquells aspectes que es deriven de la gestió del riu i que, per raons òbvies, doncs, han d'estar en mans de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, faltaria més, perquè cal una gestió integral del riu, però en molts altres aspectes és evident que el Govern de la Generalitat hauria de poder anar molt més enllà.

Tenim un exemple recent d'assumpció de responsabilitats en el marc de l'Ebre per part de l'Agència Catalana de l'Aigua i del Departament de Medi Ambient i, evidentment, pel conjunt del Govern de la Generalitat, però especialment per l'Agència Catalana de l'Aigua, i que aleshores ningú en va qüestionar la competència sobre aquestes lleres: són els aiguats d'octubre de 2000; ningú va qüestionar les accions que feia l'Agència Catalana de l'Aigua dins la llera i en el domini públic hidràulic; ningú va reclamar que, aquestes competències, aquestes inversions, no les pogués, no les hagués de fer l'Agència Catalana de l'Aigua. Ens sembla un precedent prou significatiu.

Per altra part tenim, home!, un camí de futur que hem obert darrerament i que ens sembla un bon camí, que és la delimitació de les zones inundables. I, això, ho podem fer mercès a la voluntat política d'ambdues parts, Govern central i Generalitat, per la qual s'encomana a l'Agència Catalana de l'Aigua, com a administració propera en el territori, i evidentment dotada de mitjans i tècnics suficients per gestionar-ho, fer la definició de zones inundables; això es fa mitjançant una encomanda de gestió. Per tant, precedents i instruments, en tenim a les nostres mans per fer-ho.

I cal que recordem també que som l'únic organisme de conca... –i permetin-me que tiri floretes a l'Agència Catalana de l'Aigua, en tant que sóc nou com a conseller de Medi Ambient–, que és l'únic organisme de conca que compta amb un laboratori –i, això, ho puc fer perquè el qui els parla no en té cap mèrit– que compta amb la ISO 9002 –no hi ha cap altre laboratori de conca que tingui la ISO 9002– i tenim protocolitzats diversos convenis –i s'evidenciat en l'exposició que els he fet– amb diferents institucions científiques de prestigi més que demostrat, com la Universitat Autònoma, el Consell Superior d'Investigacions Científiques, etcètera, etcètera.

Per tant, tenim els precedents; tenim els instruments legals, si volem; tenim, el problema, acotat quin és, i tenim antecedents i possibilitats de fer –probablement amb encomandes de gestió o, si cal, legislació, però és possible fer-ho amb encomandes de gestió– aquest control des de l'Agència Catalana de l'Aigua, per tal d'assumir-ne totes aquelles responsabilitats, les que ens per-

toquen i les que se'ns han atribuït i que amb molt de gust l'Agència Catalana de l'Aigua, el Departament de Medi Ambient, ha anat assumint però que llei en mà no queda tan clar –perquè se'ns ha retret més d'una i més de dues vegades, si més no al llarg de disset anys– que siguin responsabilitat nostra.

En un altre ordre de coses em sembla important parlar que ha existit..., important deixar clar que no ha existit tolerància per part del Departament de Medi Ambient en relació amb possibles vessaments. En aquests darrer dies, si més no per part de la premsa..., o hi han hagut, legítimament, alguns grups polítics que, no coneixent dades exactes... –i tindrem molt interès, doncs, a posar-les damunt la taula–, doncs, s'hagi pretès fer veure que l'Administració de la Generalitat o el Departament de Medi Ambient en concret, doncs, no ha estat prou contundent a l'hora de prendre mesures. Jo els podria parlar que només el darrer any hi ha més de 1.000 expedients oberts, 374 requeriments, 713 expedients incoats –sancionadors–, més de 200 sancions posades; i no els cansaré, doncs, amb un reguitzell de xifres.

Tot el que he exposat, junt amb el convenciment que l'interès general és servir millor... –si existeix una unitat, servirem millor els interessos del nostre país, si existeix una unitat de control en el tram català de l'Ebre–, em condueix a continuar proposant que aquesta és la mesura més idònia per preservar els nostres recursos naturals.

Per altra part, la petició que, les funcions de vigilància i policia, les realitzi la mateixa Administració, en aquest cas la Generalitat, no han de suposar cap mena d'atemptat al principi d'unitat de conca. Som els primers..., és a dir, amb la mateixa fermesa i amb la mateixa contundència que reclamem –com havíem reclamat al llarg d'aquests disset anys que es van cloure amb la Sentència del Constitucional– una unitat de control sobre l'Ebre en el seu tram català, amb aquesta mateixa contundència i amb aquesta mateixa fermesa, entenem i seguim donant, evidentment, faltaria més, a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre el paper importantíssim en el que és la gestió de la conca de l'Ebre en el seu pas..., amb una visió integral, amb una visió global i, per tant, per raons òbvies, en el seu pas per Catalunya.

Em demanaran que precisi una mica més el que entenem per unitat de gestió: allò que entenem que ha de quedar, evidentment, en mans de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre; entenem la gestió dels recursos, l'explotació conjunta dels embassaments –per raons òbvies, la política d'embassament i desembassament ha d'estar en mans d'un únic organisme, per optimitzar els recursos hídrics i per la prevenció d'avingudes, faltaria més–, així com la gestió integral dels recursos hídrics, per exemple, l'atorgament de concessions i l'autorització d'abocaments. Pensem que aquestes són les funcions que han de quedar en mans de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre en tant que cal aquesta visió global, aquesta visió integral del que és el riu Ebre.

I per contra, unitat de control, allò que reclamaríem... –i les formes poden ser moltes, pot ser l'encomanda de

gestió o pot ser una llei de transferències..., les podem trobar, el que compte més són les voluntats: la inspecció, la vigilància, el control únic, així com la resolució, sanció i proposta d'autorització d'abocaments, definint perfectament que aquesta sigui la nostra responsabilitat per tal que no hi hagi aquest «solapament».

Els he dit que hi havia més d'un instrument possible per fer-ho, tampoc em sembla que ara sigui ni el moment ni el lloc; ens cal més, probablement..., o voldríem parlar més de conceptes que de quines han de ser les fórmules de gestió o alguna legislació específica. En qualsevol cas pensem que hauríem d'avançar i pensem que millorariem en la preservació i en la defensa del medi si fóssim capaços de distribuir amb nitidesa quines són les responsabilitats d'una i altra administració que operem sobre un mateix territori, sobre un mateix riu.

Aquests dies s'han posat de manifest molts d'aquests dubtes competencials; hi han hagut interpretacions legítimes de quines són les responsabilitats d'una i altra administracions. Per tant, el que proposem per guanyar aquesta eficiència és una delimitació més nítida, més clara. I aquesta és la proposta, doncs, que pensem fer en relació amb el repartiment de competències per tal de guanyar, en definitiva, en eficiència. Pensem des del Departament de Medi Ambient, i des del Govern de la Generalitat, que la ciutadania, evidentment, té tot el dret del món de reclamar-nos aquesta eficiència, de reclamar-nos aquesta competència. Així se'ns ha fet, i això és positiu que sigui així; però, en qualsevol cas, també pensem que tenim, doncs, l'obligació de delimitar aquestes competències i més quan existeixen precedents i capacitat d'entesa amb la Confederación Hidrogràfica del Ebro. I això és una realitat que també voldríem deixar molt clara davant de la cambra: hi ha una capacitat d'entesa i una voluntat d'entesa entre ambdues parts, doncs, que ha de fer possible que aquesta delimitació competencial, en bé, en benefici de tots i, especialment, en benefici de l'Ebre i de l'entorn immediat i, sobretot, de les persones que viuen a la ribera de l'Ebre o que es beneficien d'aquests recursos hídrics; doncs, en tenim evidentment l'obligació.

No vam defugir les nostres responsabilitats quan vam tenir els episodis dels aiguats d'octubre de 2000, i ningú ens va qüestionar que aquesta no fos competència del Govern de la Generalitat; menys la defugirem ara, en tant que ens hi estem jugant –si em permeten l'expressió–, doncs, aspectes molt i molt importants.

En qualsevol cas sí testimoniar que des de la legislació, que tenim complexa –com he intentat demostrar en aquesta primera intervenció–, el Govern de la Generalitat, el Departament de Medi Ambient ha complert... –jo m'atreveria a dir-ho–, no sé si escriu és la paraula, però sí els protocols que s'ha automarcat el mateix Departament de Medi Ambient; per tant, uns protocols molt més restrictius i molt més severos que el mateix marc legal, i que aquesta i no cap altra ha de continuar sent la voluntat del Departament de Medi Ambient.

Si els sembla, deixem constància –i permetin-me que ho faci, doncs, aquí, a la cambra– de l'agraïment d'aquest conseller, i també de l'agraïment del Govern, doncs, a totes les persones que han estat al peu del canó: els agents rurals, els tècnics de l'Agència Catala-

na de l'Aigua, els inspectors, i tota aquesta gent, doncs, que han estat aquests dies..., que segur que recullo –i aquí ens posarem aviat d'acord, doncs– el testimoniatge de tots els membres d'aquesta cambra. Voldria també deixar-ne constància en aquesta intervenció.

I amb això clouria aquesta primera part, passant, doncs, la paraula al conseller Rius –no sé si em correspon fer-ho a mi o a la Presidència.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Ara té la paraula l'honorable conseller de Sanitat, senyor Eduard Rius.

El conseller de Sanitat i Seguretat Social (Sr. Eduard Rius i Pey)

Molt honorable senyor president, senyores diputades i senyors diputats, em correspon ara, després de les explicacions del conseller de Medi Ambient, doncs, detallar quines han estat les actuacions i les mesures adoptades pel Departament de Sanitat i Seguretat Social en l'àmbit de les seves responsabilitats amb relació a aquest incident.

Crec que cal –si m'ho permeten i per tal de centrar el contingut de la meva intervenció– fixar, en primer lloc, el context normatiu que fa referència a les aigües de proveïment públic per passar, després, a detallar les actuacions realitzades en relació amb l'episodi de contaminació que ens ocupa. I, finalment –i crec que això és el més important–, el principal motiu pel qual jo crec que avui estic aquí: argumentar les raons per les quals, doncs, hem dit en tot moment que aquest incident no ha afectat la salut de la població.

Pel que fa referència a la regulació de les aigües de consum públic i quines són les responsabilitats dels diferents agents en el control i el subministrament de les aigües de consum públic, val a dir que el context normatiu referent al subministrament d'aigües de proveïment públic cal situar-lo en la Llei municipal i de règim local de Catalunya, que estableix que aquesta activitat és un servei mínim que han de prestar els municipis; i, per tant, correspon als ajuntaments assegurar el proveïment d'aigua potable als habitants del seu municipi, ja sigui directament o mitjançant una entitat gestora del subministrament.

Així mateix, el Reial decret 1138/1990, de 14 de setembre, pel qual s'aprova la Reglamentació tecnosanitària per al subministrament i control de qualitat de les aigües potables de consum públic, que incorpora al dret intern de l'Estat la Directiva comunitària 80/778, fixa les responsabilitats de les entitats gestores del subministrament i dels ajuntaments sobre l'execució material de les anàlisis i dels controls en aquestes aigües i sobre la difusió dels seus resultats.

Pel que fa als aspectes relacionats amb la vigilància i el control de les aigües que poden tenir un major interès amb relació a aquest incident concret, voldria destacar alguns articles d'aquest Reial decret. L'article 23, que estableix un sistema de vigilància de les aigües, basat en cinc models d'anàlisi tipus –mínima, normal, com-

pleta, ocasional i inicial—, i una freqüència d'anàlisi que varia en funció del nombre de persones connectades a cada sistema de subministrament. El tipus d'anàlisi que contempla, entre d'altres, el paràmetre mercuri és el que s'anomena l'anàlisi completa. Aquest tipus d'anàlisi s'ha de fer un cop al mes quan la població subministrada és superior als 300.000 habitants, com és el cas del sistema de subministrament que gestiona el Consorci d'Aigües de Tarragona, el CAT.

També quedarien afectades per les freqüències i tipus d'anàlisi altres companyies subministradores que compren l'aigua al CAT o bé la capten d'altres orígens i la subministren a la població dels diferents municipis. Les freqüències aquí, doncs, varien entre una anàlisi completa cada cinc anys, fins i tot, a una cada tres anys o a una cada any, en funció dels habitants dels municipis corresponents.

Per la seva banda, l'article 24.6 estableix que, amb independència de les freqüències establertes amb caràcter ordinari, els ajuntaments i, en el seu cas, les empreses proveïdores i/o distribuïdores d'aigua —d'aigua potable—, hauran de fer, a més a més, les anàlisis que siguin necessàries per tal de garantir la potabilitat de l'aigua distribuïda.

D'acord amb l'article 25, correspon a les empreses proveïdores i/o distribuïdores l'execució material de les anàlisis i controls de les aigües, adoptant les mesures necessàries per tal que els resultats siguin de coneixement públic. A l'Administració sanitària competent li correspon la vigilància i el control d'aquestes empreses.

Segons l'article 26, si per qualsevol motiu les aigües subministrades perdessin la condició de potables, les empreses proveïdores i/o distribuïdores ho hauran de posar en coneixement de les autoritats municipals i sanitàries competents les quals ordenaran les actuacions que procedeixin. Aquest mateix article faculta, per exemple, les esmentades empreses per tal que davant d'un risc imminent per a la salut suspenguin totalment o parcialment el subministrament d'aigua, sens perjudici del deure de comunicació d'aquesta mesura.

L'article 28 estableix l'obligació que tenen les esmentades empreses de registrar un seguit de dades relacionades amb el mostreig i l'anàlisi, així com amb les incidències que s'hagin produït. Aquest registre ha d'estar a disposició de les autoritats municipals i sanitàries competents.

Paral·lelament, i a banda d'allò que estableix aquesta norma, el Departament de Sanitat i Seguretat Social porta a terme un programa de vigilància analítica de les aigües subministrades a la població. Aquest programa contempla anàlisis completes d'aigua de totes les xarxes de distribució de Catalunya, així com campanyes específiques adreçades a la vigilància i al seguiment de determinats paràmetres químics, físics o biològics d'especial interès sanitari, estiguin o no contemplats en la normativa d'aigües de consum públic. Aquest programa de vigilància es complementa, a la vegada, amb un programa de supervisió dels autocontrols de les entitats gestores del subministrament, i amb un programa, a la vegada, de supervisió de la desinfecció, de la cloració de l'aigua.

Val a dir que, pel que fa al mercuri, el resultat de les anàlisis corresponents a les campanyes 1998-2001, fetes pel Departament de Sanitat i Seguretat Social, en quaranta-tres mostres dels municipis —a banda de les que fan les companyies d'aigües—, que se subministren totalment o parcialment del CAT, indicaven nivells molt baixos, inferiors al límit de detecció de la tècnica; inferiors, en aquest cas, al 0,25 micrograms per litre, quan el límit establert en la normativa esmentada és, com vostès saben, d'1 microgram per litre.

Un cop definit aquest marc normatiu, i com ja ho he dit al començament, doncs, passaré a detallar el cronograma de quines han estat les actuacions del Departament amb relació a l'incident: el dia 2 de gener, com també comentava el conseller Espadaler, a última hora de la tarda, l'empresa mixta d'aigües de Tarragona, EMATSA —és l'empresa de subministrament d'aigües de Tarragona que realitza, a la vegada, també, el control de l'aigua del CAT— va notificar a la Delegació Territorial del Departament de Sanitat la detecció d'un nivell de mercuri de 2,5 micrograms per litre a l'aigua de sortida dels dipòsits generals de Sant Pere i Sant Pau, de Tarragona. Així mateix, va comunicar que continuaria realitzant anàlisis i que mantindria, doncs, informada la Delegació Territorial.

Per tal de valorar el possible risc per a la salut d'aquests nivells de mercuri, la Delegació Territorial es comunica amb el Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica, del Departament de Sanitat i Seguretat Social, el qual informà que no es tractava d'una concentració de mercuri que suposés un risc immediat i que calia validar aquests resultats.

El dia 3 de gener, d'acord amb la recomanació d'aquest Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica, es va analitzar la mostra d'aigua amb una tècnica diferent: absorció atòmica. Inicialment en aquesta mostra s'havia emprat la tècnica d'espectroscòpia d'emissió atòmica amb plasma d'acoblament inductiu. I els resultats van confirmar uns nivells de 2,5 micrograms per litre.

Atès que l'esmentat dipòsit s'abastà quasi en la seva totalitat de l'aigua del CAT es va analitzar una mostra d'aigua de la sortida de la planta de tractament del CAT a l'Ampolla, i es va obtenir, en aquell moment, un valor d'1,5 micrograms per litre.

Tot seguit —estem parlant del dia 3 de gener—, la Delegació Territorial es va posar en contacte amb EMATSA per conèixer els darrers resultats i altres actuacions que haguessin dut a terme en les darreres hores. EMATSA suggereix, en aquell moment, els tècnics de la Delegació Territorial —concretament, els tècnics del laboratori— que la contaminació podria ser deguda a un possible problema a la planta potabilitzadora del CAT a l'Ampolla, com a conseqüència de l'ús del diòxid de clor com a nou desinfectant; hipòtesi que es va descartar ben aviat, ja que les quantitats de mercuri residual que poden estar presents en aquest desinfectant no justifiquen les concentracions trobades a l'aigua de sortida de la planta.

La Delegació va comunicar la situació a la Direcció General de Salut Pública, la qual va confirmar que, segons les dades disponibles, no existia cap risc per a la

salut de la població. Així mateix, la Delegació Territorial es posa en contacte amb el CAT, amb el Consorci d'Aigües, des d'on es va suggerir que podria tractar-se d'una possible interferència. Des del CAT es comenta que és possible una interferència en la tècnica analítica, que és poc específica per al mercuri. Per aquest motiu es va acordar, entre els tècnics d'ambdós laboratoris, la recollida de mostres d'aigua en diferents punts de la xarxa i la seva anàlisi, utilitzant únicament una tècnica, en aquest cas, la tècnica de l'absorció atòmica.

Entre les onze i les dotze, la Delegació Territorial va recollir mostres d'aigües de diversos barris de Tarragona –la Móra, Ferran i Tarragona centre–, així com també de Salou, amb la finalitat de disposar de nous resultats. A les 14:30 ja es va disposar dels resultats, que indicaven un nivell centre d'1,3 i 2 micrograms per litre, els quals es van notificar a l'Agència Catalana de l'Aigua. A les 15:55 EMATSA va trametre els resultats de les analítiques recollides el mateix dia 3, i que indicaven uns nivells inferiors a 1 microgram per litre a l'aigua de l'Ebre, a l'entrada de la planta del CAT, i d'1 microgram per litre a la sortida de la planta.

Aquests resultats, per tant, posaven de manifest que la planta de tractament de l'Ampolla no funcionava correctament, ja que els valors de mercuri a l'entrada de la planta –per tant, aigua procedent del riu Ebre– eren inferiors als de la sortida de la mateixa, després que l'aigua hagués passat pel procés de potabilització. Es va considerar, per tant, que els fangs de la planta havien anat absorbint, havien anat depurant el mercuri fins arribar a saturar-se, i que el que calia fer, doncs, era renovar els fangs al més ràpidament possible; fet que es va comunicar al president del CAT el qual va decidir –vostès ja ho coneixen– aturar el funcionament de la planta per tal de procedir a la renovació dels fangs.

El dia 4 de gener, en base a totes les dades disponibles fins aquell moment, el Departament de Sanitat, doncs, continua ratificant que no hi havia cap risc per a la salut de la població, ateses les concentracions assolides i el temps d'exposició, i va elaborar una nota de premsa –ja coneguda– relacionada amb aquests fets. El mateix matí, el dia 4, tant des del CAT com des de la Delegació Territorial, es van continuar recollint mostres d'aigua, tant en la sortida de planta com en l'estació de bombeig de la carretera de Reus, per tal de comprovar l'evolució de l'episodi. Ja s'havia produït el canvi en els fangs de la planta. Els resultats de les analítiques indicaven que l'aigua de sortida de la planta estava dintre dels límits que marca la reglamentació tecnicosanitària, i, per tant, es va decidir autoritzar el funcionament de la planta de l'Ampolla a partir de les 14:30 hores del dia 4 de gener.

D'altra banda, des del CAT es va forçar la dilució de l'aigua dels dipòsits plens amb l'aigua del CAT amb la finalitat de regenerar-la. A les 16:30 hores, els delegats de Tarragona, del Govern i de Sanitat, van convocar una roda de premsa per tal d'informar de la situació i tranquil·litzar l'opinió pública en el sentit que no hi havia risc per a la salut de la població.

Cal assenyalar que durant, doncs, tots aquests dies es va mantenir un contacte permanent entre tots els agents

implicats, des del Departament de Sanitat, en aquest incident, i que els ajuntaments i els municipis afectats, doncs, han estat en tot moment informats de la situació.

Pla de seguiment dels nivells de mercuri a l'aigua i els productes de la pesca. Un cop es va donar per acabat aquest incident de contaminació el dia 4, i a banda de les actuacions que porten a terme les entitats gestores del subministrament d'aigua –que ja han estat comentades des del Departament– vàrem decidir, a partir del dia 4, doncs, fer un seguiment dels nivells de mercuri als municipis que s'abasteixen d'aigua del CAT, dels que s'abasteixen de pous pròxims al riu Ebre i dels productes de la pesca de la zona del Delta. Tot i que els resultats de mercuri a la sortida de la planta potabilitzadora del CAT a l'Ampolla eren correctes, a partir del dia 4 –el matí del dia 4, com hem pogut veure–, vàrem considerar convenient conèixer els nivells de mercuri de l'aigua de l'aixeta dels consumidors, atès que podia haver quedat aigua emmagatzemada amb nivells de mercuri superiors a un microgram / litre en els dipòsits reguladors del sistema de subministrament.

Val a dir que els resultats de les setanta-dues mostres preses han estat satisfactoris, llevat del resultat d'algunes mostres puntuals que han superat lleugerament el límit establert i que en anàlisis posteriors s'han situat per sota dels límits permesos; com hem informat en anteriors ocasions, aquests nivells no han comportat cap tipus de risc.

Pel que fa als productes de la pesca, es van recollir mostres de peixos i molluscs que es crien a les zones del Delta que tenen influència de les aigües del riu Ebre. Els productes escollits, com a indicadors d'un possible increment de la contaminació, van ser des de l'anguila, la cloïssa, l'orada, la llissa, ostra, tallarina. Els resultats obtinguts no indiquen cap increment significatiu dels nivells de mercuri presents, normalment, en aquests productes pesquers. Així mateix, cal dir que els resultats obtinguts estan per sota del límit màxim establert a la normativa de la Unió Europea, que és un mil·ligram / quilo de producte fresc. El mostreig de productes pesquers es repetirà dues vegades més, separades per intervals de deu dies.

Després d'aquest repàs, de quines han estat les actuacions realitzades, passo ara a argumentar per què aquest episodi de contaminació no ha comportat cap risc per a la salut de la població dels municipis afectats.

D'acord amb els estudis d'ingesta portats a terme per toxicòlegs de la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de Barcelona, en el marc d'un conveni que tenim amb el Departament de Sanitat i Seguretat Social, signat l'any 2000, per avaluar el risc de la contaminació química dels aliments, podem estimar que els habitants de les comarques de Tarragona, com els de la resta de Catalunya, estan exposats a una dosi habitual de mercuri total de 15,88 micrograms / dia; això suposa un 37,10% de la dosi tolerable establerta per l'Organització Mundial de la Salut, que fixa aquesta dosi en 42,8 micrograms / dia. Val a dir que aquesta dosi és similar a l'obtinguda en els estudis realitzats en els països més propers. Tenim dades del País Basc, 21,18 micrograms / dia, o de França, 16 micrograms / dia.

L'aportació de l'aigua, aquesta dosi diària, és habitualment molt baixa. Les dades analítiques del Departament de Sanitat corresponents a vint-i-set municipis, subministrats pel CAT, indiquen nivells molt baixos de mercuri. Com ja he dit en l'inici de la meua intervenció, els resultats de les anàlisis de quaranta-tres mostres d'aigua, preses durant les campanyes 1998-2001, han estat totes per sota del límit de la detecció de la tècnica: 0,25 micrograms / litre. D'acord amb aquests resultats es pot estimar, doncs, que l'aportació de l'aigua, la dosi diària de mercuri total, suposant un consum de dos litres per persona, és de 0,25 micrograms / litre; calculem dos litres per 0,125 micrograms / litre.

Analitzem ara quina és la situació derivada de l'episodi, d'aquest episodi de contaminació. La quantitat mitjana de mercuri total de les anàlisis efectuades a l'aigua de les diverses xarxes de les comarques de Tarragona durant l'incident va ser d'1,98 micrograms / litre el dia 3 de gener i d'1,13 micrograms / litre el dia 4 de gener. A partir d'aquesta data les concentracions de mercuri total estan per sota d'un microgram / litre, que és el que marca la legislació.

Malgrat això, per tal de fer l'exercici d'avaluació del risc, considerem la concentració més elevada trobada en una xarxa de distribució –en un punt, com vostès saben, vam trobar 3,1 micrograms / litre–, situant-nos en el pitjor escenari possible. Amb un consum estimat de dos litres per persona / dia, la població que va beure l'aigua d'aquesta xarxa va estar exposada a un increment en la dosi diària de mercuri, total, de 5,95 micrograms; un interval entre 6,2 micrograms i 0,25 micrograms. En la ingesta d'aigua, amb aquestes quantitats de mercuri, la dosi diària ingerida per aquesta població concreta se situaria en 21,83 micrograms, molt lluny encara –la meitat– de la dosi diària tolerable durant tota la vida –recordem que és una dosi diària de tota la vida–, recomanada per l'Organització Mundial de la Salut –42,8 micrograms– i molt semblant a la dosi habitual a què estan exposats, per exemple, els habitants del País Basc.

Vull recordar que ens hem situat per fer aquesta suposició en el pitjor escenari possible, que era aquell punt de la xarxa dels 3 micrograms / litre.

Hi ha altres elements que crec que és convenient que tinguem en compte a l'hora de l'avaluació del risc. Primer: el temps d'exposició. Considerant també el pitjor escenari possible pel que fa al temps d'exposició, que podria situar-se al voltant dels quinze dies, i tenint en compte que el càlcul de la dosi diària tolerable fixada per l'OMS, el límit de la qual no es va ultrapassar en cap moment –està calculat per un consum continu durant tota la vida–, considerem que aquest episodi ha tingut, doncs, un valor inapreciable en termes de salut.

Hi ha un altre aspecte que crec que també és molt important, que considerem en aquest cas, que és la forma del mercuri present a l'aigua. A l'hora de valorar els riscos per a la salut s'han tingut en compte, també, la forma en què es va presentar el mercuri a l'aigua, ja que aquest factor és determinant en la seva toxicitat. Cal recordar que existeixen tres formes de mercuri: el mercuri elemental, que és tòxic per inhalació aguda, però

pràcticament no s'absorbeix per via digestiva i s'elimina molt ràpidament; el mercuri inorgànic: pot ser tòxic per inhalació i té una absorció baixa per via digestiva, menys del 15%, i l'orgànic o el metilmercuri, que és la forma més tòxica, ja que s'absorbeix la quasi totalitat, mitjançant la ingestió, i s'elimina amb dificultat.

Les anàlisis de l'aigua de les xarxes afectades han demostrat que només el 14% del mercuri total era orgànic –que és, com hem vist, la forma més tòxica. Això significa que l'increment d'ingesta d'aquest tipus de mercuri, sobre el que és habitual, va ser de 0,83 micrograms persona / dia.

Situats ara en l'exercici anterior, en el pitjor escenari possible, adoptant la hipòtesi falsa que el mercuri, dels 15,88 micrograms / dia que ingereix una persona a Catalunya habitualment, estigués en forma de metilmercuri, la dosi diària durant setze dies –ja calculem entre 15-16 dies–, a la qual va estar exposada la població afectada per l'incident, hauria estat de 16,71 micrograms. Cal recordar que la dosi diària tolerable durant tota la vida, fixada per l'OMS, és de 28,3 micrograms, en aquest cas, de metilmercuri. Per tant, i en aquesta darrera hipòtesi que poséssim –que seria la pitjor de totes les que podríem considerar i que, a més a més, com he dit, és falsa, perquè no tot el mercuri que una persona ingereix és orgànic, ni en aquesta darrera hipòtesi–, doncs, s'arribaria als límits màxims permesos en aquest cas per l'Organització Mundial de la Salut.

Des del punt de vista, per tant, de la salut pública –i amb això acabo–, estem davant d'un episodi de contaminació per mercuri de les aigües del riu Ebre que ha afectat, de forma lleu i limitada en el temps, algunes captacions d'aigües del consum públic de les comarques de Tarragona. Es considera, per tant, amb el que els he explicat, que amb les quantitats de mercuri presents a l'aigua no s'ha produït cap risc per a les persones, per a la salut de les persones que l'han consumida, ja que en cap moment s'ha superat la dosi diària tolerable que l'Organització Mundial de la Salut considera que es pot estar exposat durant tota una vida.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor conseller. Entrem ara al torn d'intervencions dels diversos grups per un temps màxim, cada grup, de quinze minuts. Té la paraula, en primer lloc, pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Verds, l'il·lustre diputat senyor Rafel Ribó.

El Sr. Ribó i Massó

Moltes gràcies, senyor president. Moltes gràcies, senyors consellers, que avui vinguin a afegir-se al xivarri d'aquesta cambra mentre el conseller de Presidència està fent publicitat de l'acció de Govern en una compareixença anunciada a la mateixa hora.

El president

Senyor diputat, centri's en el tema que convoca aquesta Diputació Permanent.

El Sr. Ribó i Massó

Senyor president, em centro en la cronologia d'aquesta tarda mateixa.

El president

No: en el tema, en el tema de la Diputació, si us plau.

Gràcies.

El Sr. Ribó i Massó

Senyor president, li demanaria que em fes advertència a l'ordre quan m'escapés. Estem parlant d'un govern que forma un tot col·lectiu i que avui té l'honor d'expressar-se en aquesta cambra, a sol·licitud de grups, la qual ha estat votada fa uns moments, paral·lelament a què es facin altres explicacions.

Senyors consellers, vostès han parlat d'un tema que afecta la salut de les persones. El medi ambient afecta la salut de les persones. Fa molt poc, senyor Espadaler, vostè ens ha fet arribar aquesta publicació, *Medi ambient* –el mes de desembre, fa pocs dies, precisament–, monogràfica sobre la influència del medi ambient a la salut humana, i que té pàgines i pàgines sobre l'aigua i com afecta la salut humana. I avui parlem dels rius i les aigües a Catalunya, de possibles –subratllo possibles– abocaments perillosos o de possibles accions de remoure llots que poden haver provocat aquesta contaminació. Possiblement parlem de quelcom que afecta 350.000 o 400.000 llars de Catalunya –ciutadans que poden haver begut una aigua, que el senyor conseller ens ha dit ara fa un moment que era innòcua–, camps i cultius afectats.

Senyors del Govern, legalitat en mà, complerta, competències complexes..., totalment d'acord; 350.000 o 400.000 llars potencialment afectades, amb la legalitat complerta i amb les competències complexes. Anem-ho a analitzar, perquè entre d'altres coses vostès admetran –ho diu aquesta revista i moltes altres publicacions– que desconeixem les conseqüències del que pot haver passat. Ho analitzem després, quan ja s'ha consumit, els efectes no són immediats. I si volem parlar seriosament del mercuri, sabem que no és un efecte immediat i que mai és admissible una explicació dialèctica, de dir: «Ja hi vam anar després a veure el que passava.» Ens interessarà saber què és el que ha passat abans.

Senyors del Govern, el 20 de desembre la Confederación detecta 2,9, de micrograms, i el 26 de desembre 6,6, segons els punts que vostès vulguin triar. I informes tan seriosos com el del World Information Service on Energy i Nuclear Information and Resource Service parla d'una possibilitat d'abocaments o d'existència d'aquesta contaminació, com a mínim, a partir del 17 de desembre. Podem parlar molt del 3 de gener endavant, però l'aigua corre des del 17 de desembre, amb una potencial contaminació que la CHE, la Confederación Hidrográfica, que no les informa –ho subratllo: que no les informa–, ara reconeix, després de donar la peregrina explicació que els peixos es morien per estrès tèrmic, que tenien fred i calor de cop i volta –i això s'ha dit oficialment, després sortosament s'ha retirat–, que hi havia aquests nivells que són

triple o més de sis vegades, vora set vegades, el que admet l'OMS.

I els recordo que fa molts pocs dies, a petició de diversos grups parlamentaris, i parlamentaris del nostre Grup també al Congrés dels Diputats, es va votar la possible compareixença per donar informació del ministre Matas sobre això –la CHE pertany al ministre Matas–, i Convergència i Unió es va abstenir, no va considerar oportú que comparegués el senyor Matas a donar explicacions. Els felicito per la seva celeritat, va ser el senyor Espadaler que ens ha parlat de principis de gener, però recordi que la seva Federació al Congrés no li va semblar oportú que tinguessin més informació sobre una administració que, amb la complexitat que vostè ha dit, li pertany determinades competències. I no vull entrar en el bosc de les competències, el fet és que potencialment 400.000 llars han estat exposades, segons diuen els mateixos tècnics de la Confederación Hidrográfica, des de 2,9 a 6,6, per microgram.

El 25 de desembre apareixen els peixos morts, després actua l'ACA, que, per cert, nosaltres no coneixem les dades fins al 6 de gener. Què passa? Què opina el Govern de Catalunya del que succeeix entre el 17 de desembre o el 20 de desembre i aquestes dates de gener? Són dies sencers, més d'una setmana, com a mínim, que es va alimentant d'aigua una xarxa que es tanca; però, a molts pobles ni es tanca la xarxa. Perquè podem parlar del Consorci de Tarragona, però hi ha moltes altres poblacions que prenen directament l'aigua de l'Ebre a zones que no afecten el Consorci.

Nosaltres considerem que podríem entrar en una polèmica –com la que em convida algun diputat dels bancs posicionalment de l'esquerra en aquesta sala– sobre ajuntaments concrets, com va sortir als mitjans de comunicació, com el tema de Flix, etcètera. Nosaltres considerem que aquí hi ha una sèrie de dades molt importants a tenir en compte. La primera: no és seriós que, sobre el mercuri, a l'Ebre, al costat d'una planta que aboca diàriament mercuri al riu, es faci una vegada al mes una anàlisi. No, senyor conseller: la normativa –li ho he dit al començament–, complerta; la competència, complexa; ciutadans bevent aigua potencialment contaminada a nivells superiors als permesos. O sigui, no em faci anar a dir-li, com qui repassa purament i simplement el Codi de dret públic de Catalunya: «*Chapeau!*, senyors del Govern, han complert les lleis.» A mi m'interessa dir-los: «Governin.» I «governin» vol dir: facin el que calgui, si més no d'ara endavant, per evitar que durant dies i dies hi hagi potencialment –i ho torno a subratllar; he dit totes les vegades «potencialment», perquè estem pendants de molts estudis i acabarem la nostra intervenció per aquí–, potencialment, aquest tipus de contaminació, sigui pels abocaments reiterats, sigui perquè hi ha uns fangs, uns llots que poden ser remoguts per canvis climatològics.

És un absurd –des de la nostra modèstia i, evidentment, des del nivell del coneixement tècnic, respecte a vostès– que, si ja és conegut que aquesta planta aboca això pràcticament de forma quotidiana, ens quedem tan tranquils amb dir que fem anàlisis cada mes. I és un absurd que també es faci circular, seriosament, des d'àmbits científics, la hipòtesi que potser que s'han

remogut els fons i no hi hagi un sol programa per actuar sobre aquests fons. Parlo de governar, no de protocols o normatives que potser, davant de fets que pot exposar aquest Grup o uns altres, no ho sé, poden ser posats en qüestió per la pura realitat, i que és molt tossuda.

Això en un context d'un estat general que afecta molts altres rius de Catalunya, que aquests, alguns d'ells, són de plena competència del Govern de Catalunya, i que, curiosament, en les zones de cobriment de l'Entitat Metropolitana de Barcelona no es dona, ni de molt, amb l'agreuament que es produeix en altres zones. Em refereixo al Llobregat, per exemple, que aquests darrers dies..., i no m'hi refereixo amb aquella ironia que ha utilitzat algun mitjà de comunicació de gran abast, que ha dit que: «savis han descobert una mica d'aigua entre» –perdó– «la merda que arribava a la desembocadura»; no, no em refereixo a aquest tipus de bromes. Però és curiós que, fora d'un àmbit que pertany a l'Entitat Metropolitana, s'han donat casos que podrien ser paral·lels al que anem analitzant. I pensin, vostès, que el risc s'incrementa –això, suposo que ho reconeixen– a mesura que baixen els cabals. I recordin que, a la zona que estem parlant, pot baixar el cabal –i bastant– si tiren endavant mesures d'infraestructura, amb les quals vostès han estat d'acord, com és tot el tema del Pla hidrològic.

Miri, aquí hi ha una activitat continuada per part d'unes empreses. Podem parlar de centenars d'expedients, però si hi ha una empresa, amb expedient o sense expedient, que es coneix quina és la seva activitat industrial i què és el que produeix i què és el que aboca, per què no hi ha un control i una anàlisi molt més sovintejats sobre això mateix? I no anem –com deia al principi– a fer els expedients *a posteriori*. Per nosaltres hi han quatre grans apartats que ens agradaria saber l'opinió del Govern, que són línies d'acció pública perquè això no es torni a produir.

Primer: governar. Coordinadament. Es reconeix en diverses informacions que les diverses agències que poden actuar sobre l'Ebre no estan coordinades. Vostès em poden contestar: «És que no ho preveu la legislació, és que no està esclarit competencialment.» Ja li ho he dit al principi: legislació complerta, competències complexes. Però la pregunta és molt senzilla: per què no estan coordinades les agències que haurien d'haver actuat en aquest territori? Independentment si un té la sanitat i l'altre té la policia sobre els abocaments, els ciutadans són uns, i els que reben l'aigua de boca són uns, i no saben d'aquestes trifulgues legals i competencials. Per què no hi ha aquesta coordinació entre unes i altres administracions? Una coordinació molt senzilla *online* –el Cat21 però tret fins i tot fora d'aquests àmbits que se'ns va presentar– entre l'ACA i la CHE, possem per cas, entre l'Agència Catalana i la Confederació. I, si cal –i no he sentit cap proposta per part del Govern fins ara–, si cal, anem a canviar els protocols, anem a canviar les normatives; si falla això, anem-ho a canviar. O sigui, a mi m'hagués agradat sentir avui, quan s'ha endinsat, el Govern, a dir que possiblement s'ha fallat per aquí o per allò altre, dir: «i proposarem tal o tal cosa per a una celeritat molt més gran d'informació i d'actuació entre les administracions», que això és el que ens interessa defensar de cara als ciutadans.

En segon lloc: una línia d'actuació de previsió. On són els plans d'emergència per a aquestes situacions? Quins plans té el Govern per a aquestes situacions? Se'ns ha donat al principi d'aquesta sessió –al principi d'aquesta sessió; i ho agraïm, eh?, però se'ns ha donat al principi d'aquesta sessió– unes referències bibliogràfiques en relació amb els efectes del mercuri sobre la salut. Se'ns ha repartit ara mateix. Com vostès poden comprendre, no hem tingut temps d'estudiar-ho; som molt savis i molt ràpids però no arribem a tant. Però ni en aquesta publicació es diu res sobre què cal fer. Si exponencialment hi ha determinats perills, què és el que cal fer o què és el que preveu el Govern de Catalunya que cal fer? Però en coses molt més senzilles: quins són els programes alternatius de subministrament?, si hem de tallar tal o tal font de subministrament, com garantirem l'abast de l'aigua amb plans alternatius?; molt més elemental i molt lluny, fins i tot, només que del perill de contaminació.

Tercer: pla d'actuació. Coordini's amb els ajuntaments. Els primers, *in situ*, segons les dades conegudes –algunes de les que vostès han dit mai han estat publicades ni revelades a la ciutadania fins dates *a posteriori*–, en el calendari de fets, els primers que apareixen i actuen són els responsables de l'Administració local. Els ajuntaments que tenen la responsabilitat sobre l'aigua que han de distribuir van actuar. Què és el que té previst, el Govern, de coordinació amb el poder local?

I, per últim, senyors del Govern, ens agradaria conèixer totes les investigacions i els seus resultats: investigacions tècniques, investigacions de circuits administratius i polítics, i investigacions penals. Un dels dos consellers ens ha parlat que ràpidament això es va posar en mans del fiscal. I el felicito. Perquè en el cas –ho subratllo tres vegades– que es pugui demostrar que això afecta seriosament la salut, vostès saben que això és un delicte. I, per tant, estem parlant de necessitat de corregir canals tècnics, circuits d'acció administrativa i de responsabilitats polítiques, i –ho subratllo per quarta vegada– en el cas que es demostrés que hi ha hagut algun dels efectes tipificats, estem parlant d'un possible delicte.

Nosaltres avui demanaríem purament i simplement... No som ni els tècnics que han d'analitzar les falles que hi podrien haver hagut, de diverses característiques –i els demanem que en el futur més immediat, quan disposin de la informació, la poguéssim conèixer en aquesta casa–; no som ni magistrats ni res que s'hi assembli per dilucidar sobre qüestions que molt correctament vostès han situat en mans dels fiscals; sí que, políticament, els demanem quines responsabilitats, si és que creuen que n'hi ha hagut alguna, s'han d'assumir des del Govern de Catalunya.

Curiosament, alguna de les empreses que parlem, vostès sovint han amenaçat amb expedients o amb un tipus de sancions –deixo de banda la banda penal–, però...

El president

Senyor diputat, hauria d'anar acabant...

El Sr. Ribó i Massó

...curiosament –i acabo, senyor president– falla sempre la conclusió, ja no *a priori* perquè en la cronologia és

a posteriori, d'actuacions per part de vostès sobre aquestes empreses.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Josep-Lluís Carod.

El Sr. Carod-Rovira

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, la vigília de Reis la premsa ens duia el mal regal com a notícia: el Consorci d'Aigües de Tarragona havia tallat el proveïment d'aigua durant unes hores; una aigua destinada al consum a quaranta municipis, a trenta-una empreses. Se sabia aleshores que per Nadal hi havia hagut milers de peixos morts a l'alçada d'Ascó –«kara ve Nadal, matarem el gall», diu la dita popular; en aquell cas no va ser el gall, van ser milers de peixos–, i es començava a parlar de la possible relació entre el vessament tòxic a l'Ebre, l'expedient informatiu a Erkímia-Flix i unes primeres anàlisis on es detectava presència de mercuri en una quantitat superior a la legal, superior també als criteris de l'Organització Mundial de la Salut, i, doncs, si era superior a la legal, era il·legal.

Quan la notícia apareix en els mitjans de comunicació i figura que se n'assabenta oficialment la Generalitat, ho sap tothom i és no ja profecia, sinó cosa feta; circula com a rumor per la ciutat, pels barris, per les distintes poblacions que són destinatàries d'aquesta aigua.

Hi ha, d'entrada, una primera disparitat en el coneixement d'aquesta irregularitat per part de l'Administració. Quan és que se sap això? Com és possible que el president de l'Empresa Municipal d'Aigües de Tarragona i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Tarragona digui: «No entenc per què diuen que els vam avisar dijous, quan ho vam fer vint-i-quatre hores abans.», acusa de negligència el Govern de la Generalitat i diu que s'han de demanar responsabilitats perquè no es va aturar la planta de l'Ampolla en certificar-se que el problema del mercuri sorgia precisament d'allà. Hi ha, doncs, una primera realitat contradictòria entre dos organismes públics, una primer incògnita, un primer interrogant.

Durant quant de temps hi ha hagut consum d'aigua de boca contaminada, honorables membres del Govern de Catalunya? Només dos dies? Quants? Si la mortalitat de peixos hi tenia a veure, bastant més que dos dies; si l'informe de la CHE –de fet, nosaltres preferim, per motius ideològics, els contactes amb la CHA, però no és el cas ara d'esmentar-ho–, si l'informe de la CHE arrenca del dia 20 de desembre, bastants dies més. Quina destinació ha tingut aquesta aigua intoxicada utilitzada per a consum humà durant uns dies? 350.000 persones entre les quals cinc capitals de comarca –Tarragona, Reus, Valls, Montblanc, el Vendrell–, tots els municipis turístics de la Costa Daurada de l'àrea de Tarragona –la Ràpita, l'Ampolla, l'Ametlla de Mar, Mont-roig, Cambrils, Salou, Altafulla, Torredembarra, Roda de Barà, Calafell, Cunit– i tot un fotimer de po-

bles d'interior. «Sort» –deien els alcaldes– «que això no ha passat a l'estiu, amb la superpoblació de l'estiu i amb la concentració humana que hi ha sempre a Port Aventura.»

Durant el tall d'aigua, tots s'han hagut de servir de cabals alternatius i pous propis –Torredembarra fins i tot va fer-ho bastants dies després que ja s'hagués restablert l'aigua, provinent del minitransvasament–; tots fora de l'Ametlla, amb subministrament exclusiu del CAT i on l'anàlisi s'enfilava als 2,3 micrograms de mercuri, és a dir, més que doblava el límit permès, i Calafell, que si no té aigua del CAT no en té.

Al primer moment la CHE carrega els neulers de la mort de milers de peixos a un concepte nou –almenys per a molta gent fins aquell moment– com és –i és lògic que així sigui, amb el ritme trepidant de la vida quotidiana del segle XXI– l'estrès, a l'estrès tèrmic dels peixos pel contrast de temperatures entre la gelor ambiental i l'escalfor nuclear –feliçment la Generalitat augmenta el volum del seu rigor i diu que d'això res de res–, sense oblidar, potser, que en cas d'estrès tèrmic els efectes del mercuri es multipliquen.

Però resulta que el 20 de desembre la CHE ja havia detectat irregularitats. Resulta que exactament el 22 de desembre l'aigua del riu era molt transparent però a la vegada amb un color fosc negrós. I, això, ho constatava la gent que viu a la vora del riu i ho explicaven per la desaparició del plàncton, és a dir, algunes algues microscòpiques que li donen un color verd, a l'aigua. Però encara és més sorprenent que fins i tot van morir les algues enganxades a les pedres i al casc de les embarcacions, la qual cosa va significar un impacte greu, sobretot a l'ecosistema. I el 25, milers de peixos morts.

Per cert, quants milers de peixos morts? Ja ho va argumentar el president de la Societat de Pescadors de Tortosa, que va presenciar l'extracció de peixos morts i que és evident si tenim en compte que la mateixa Administració va parlar de més de set mil quilos de peixos retirats. Aquest pes correspon a una quantitat de peixos molt superior als tres mil o quatre mil, i alguna agència conservacionista ha fet referència a una xifra que s'aproximaria als quaranta mil peixos morts. És cert?, és exagerat?, és possible, honorables membres del Govern de Catalunya?

Dos dies després, passats Nadal i Sant Esteve en el caliu familiar, es prenen les mostres de les aigües. A primers de gener, el CAT alerta del mercuri trobat a l'aigua, i després s'interromp el proveïment de l'aigua. Finalment, després de dies i dies i dies que la premsa en parli cada dia, demanant-se com és possible que triguin tant a conèixer-se els resultats de les anàlisis, se'n coneixen els resultats: l'aigua contenia mercuri. Se'n va trobar fins a Tortosa, i això va matar els peixos, i és més que probable que arribés al delta i tot. A més, els peixos presentaven també derivats del clor i hidrocarburs.

Massa temps, doncs, per conèixer, massa temps per conèixer el resultat d'aquestes anàlisis. No ho diem nosaltres; ho diu l'alcalde de Tarragona quan assegura: «No té sentit que es pugui esperar fins després de festes a tenir els resultats de la mort de milers i milers de peixos.» Lentitud, doncs, per part del Govern de Cata-

lunya. No és que no ho diguem, també ho pensem; però ho diu l'alcalde de Tarragona.

L'endemà de conèixer-se els resultats, gran taca d'oli, i empastifa el riu novament, i arriba a un quilòmetre de longitud, la brutícia: vint metres d'amplada, quatre mil litres de líquid. Setze dies després de la història del mercuri, un nou vessament il·legal, una nova agressió al riu, i la gent de la ribera torna a veure més peixos morts al tram entre Flix i Móra, peixos morts que sembla que no són vistos per l'Administració. L'eficàcia de l'Administració es demostra quan només en vint-i-quatre hores es coneixen ja els resultats d'unes anàlisis per a les quals, en el primer escàndol, hem hagut de necessitar pràcticament un parell de setmanes. I un dia i mig després d'aquest abocament se'n detecta un altre, i veiem ja com una empresa, Endesa, reconeix que era seu, però no l'altre. I l'Institut Químic de Sarrià assegura que les dues taques tenen pràcticament una composició idèntica.

Cal, doncs, si és Endesa qui ha produït aquests segons vessaments i tercers, la sanció corresponent? Cal saber també amb quant de temps en aquests segons i tercers vessaments l'empresa va comunicar la irregularitat a l'Administració de la Generalitat. En quinze minuts, com diuen ells, o en dues hores i mitja, com diu el Govern de Catalunya?

I al cap de poc temps, nous vessaments: al Llobregat, al Ter, al Francolí. És a dir, lamentablement, el que ara ha passat ha servit per conèixer que a Catalunya cada dia s'incoa més d'un expedient per danys als rius, pràcticament un miler en dos anys. I és cert que les empreses perilloses són només un 10%, però actuen, i actuen malament. Cal, doncs, rigor i vigilància, i la instal·lació obligatòria de circuits tancats d'aigua a les indústries, perquè ni el mercuri, ni l'oli, ni el detergent, ni l'escuma, ni el gasoil, ni tota mena de porqueria no poden malmetre ni substituir l'aigua del riu.

Ha tingut això conseqüències per al consum humà, com han dit alguns catedràtics de toxicologia i alguns professors de facultats de medicina? És que les persones amb insuficiència renal podrien tenir algun problema, com s'ha assegurat? És que, com ha dit algun expert en malformacions congènites, cal que les dones en estat que han begut aigua aquells dies vagin necessàriament al metge per analitzar els nivells de metall possibles a sang i orina? És exagerat, tot això? La presència de mercuri a l'aigua ha tingut també conseqüències negatives per al rec en el sector agrari? –ho demanem. La intoxicació afectarà, com diu un catedràtic de toxicologia de la Universitat Rovira i Virgili, les cadenes alimentàries del delta, no només l'aigua, les espècies marines, sinó també els conreus, com l'arròs? Això és també exagerat? –ho preguntem als honorables membres del Govern de Catalunya.

Com és possible que no es comunicués a les distintes comunitats de regants, com deia Pere Sunyer, president de la Comunitat de Regants de Benissanet, que no fossin advertits que no podien regar, si el vessament tòxic ja era conegut, quan ho va ser pel Govern de la Generalitat? Com és possible que hi hagi hagut aquesta progressió de presència de mercuri des del 0,50 habitual a

l'1 legal, al 2,3 de Tarragona, al 3,1 en l'anàlisi de Sarnitat, fins al 7,8 en el riu, pràcticament vint-i-cinc cops més superior a la normal?

Crec que avui allò que sí que hem de fer és, realment, preguntar al Govern de Catalunya –coincidint amb aquella reflexió de Francis Bacon quan deia que és a partir dels errors que el coneixement avança–: té avui el Govern la certesa de qui cal adjudicar la responsabilitat de la intoxicació? És Erkimia?, és o no és aquesta empresa? Com pensa el Govern millorar la prevenció i el control, amb quines mesures efectives, per impedir que això torni a passar de bell nou? Com pensa el Govern disposar de més control i, sobretot, de més infraestructura adequada al lloc adequat, és a dir, en origen, per conèixer si l'aigua arriba o no en condicions a la seva destinació? Com pensa el Govern coordinar-se amb aquells organismes, també de caràcter públic, de fora del Principat amb el mateix objectiu? Farà el Govern algun tipus d'estudi sobre com ha quedat l'aigua del delta? Inspeccionarà de manera urgent les empreses potencialment sospitoses de fer vessaments tòxics? Demanarà formalment les competències, la capacitat de sanció directa per a la Generalitat d'una manera oficial, en aquest mateix Parlament si cal, i no hauria de ser tan difícil de fer-ho, per delegació de competències? Canviaran els protocols d'actuació si els d'ara permeten, com hem vist, tants i tants dies d'impunitat? I sobretot, pensant molt específicament en la gent de les Terres de l'Ebre, què farà el Govern per recuperar la confiança per part de la població davant de l'actuació de la seva Administració?

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Gràcies a vostè, senyor diputat. Té la paraula ara, en nom del Grup Popular, la il·lustre diputada senyora Maria Dolors Montserrat.

La Sra. Montserrat i Culleré

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, honorables consellers aquí presents, avui no seríem aquí si no s'haguessin produït uns fets inqüestionables. El riu Ebre, a l'alçada de Flix i fins a Tortosa, va ser contaminat per un abocament de mercuri que va fer pujar les quantitats d'aquest metall a les seves aigües molt per sobre dels límits de la tolerància, com hem sentit, per al consum humà, tant pel que es refereix a l'aigua que es consumeix a la xarxa d'aigua potable com per l'ús dels agricultors de la zona, fins i tot també per la fauna que depèn del riu.

L'aparició de gairebé quatre mil peixos –però a mi m'agrada parlar de tones, set tones– morts al terme municipal de Flix va donar el crit d'alarma d'una greu situació de contaminació, que segons les anàlisis oficials va sobrepassar en més de set vegades el màxim permès. Concretament, es van trobar 7,7 micrograms per litre de mercuri el dia 27 de desembre, quan l'OMS admet un màxim d'un microgram per litre.

Fets que surten de les anàlisis realitzades per la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre i que el passat 20 de

desembre ja donaven una concentració de mercuri de 2,9 micrograms per litre i que van superar els límits autoritzats més enllà del dia 3 de gener, on hi havia encara 2,5 micrograms. Fins al dia 9 de gener no es van donar valors de mercuri per sota dels límits de l'OMS, si bé tots els experts coincideixen que aquestes quantitats no suposen un risc per a la població i que, en el pitjor dels casos, qualsevol ciutadà que hagi consumit aigua procedent del riu o ingerit aliments, com peix o verdures, regats amb aquesta aigua contaminada només hauria ingerit un 11% de la concentració de mercuri que es considera perillosa per a la salut, i està en una fase, com molt bé deia el conseller, de 42,8 micrograms / dia.

Tot i això, els fets inqüestionables que vinc dient han causat una considerable alarma social a la zona de l'Ebre i la sensació definitiva d'una manca de seguretat per a la població. I és en aquest punt on conflueixen tots els desgavells que hem vist i a què hem assistit durant els últims dies al voltant de la contaminació del mercuri. Resolt el primer problema per la via de la dissolució natural del mercuri, és l'hora d'esbrinar responsabilitats de tota mena per extreure les suficients dades que ens permetin, com a Parlament de Catalunya, posar les mesures necessàries que impedeixin una nova desgràcia d'aquest tipus.

Primer s'ha de saber per què va passar i qui va ser l'irresponsable. Sabem que hi va haver un abocament incontrolat. Una empresa que està obligada per contracte de concessió a comunicar-ho a l'Ajuntament de Flix, municipi d'aquests abocaments, sembla ser que no ho va fer. I si ho saben, doncs, no ho sabem claríssimament. Tampoc no va comunicar el resultat de les anàlisis diàries que ha de fer de l'aigua de l'Ebre, a les quals està obligada també per contracte, segons el contracte entre la CHE i la mateixa empresa.

Aquesta empresa està autoritzada a abocar mercuri al riu després d'haver fet anàlisis diàries per determinar que la incidència d'aquests abocaments no elevi la quantitat de mercuri en les aigües per sobre del límit permès del microgram per litre. Segons diferents estudis, la concentració mitjana que es ve donant a l'Ebre està entre 0,1 i 0,5 micrograms. La inspecció feta pels tècnics de la Confederació dintre de la mateixa empresa ha determinat que durant aquells dies Erkimia no va fer anàlisis diàries i no va comunicar a les institucions pertinents les aturades tècniques entre els dies 17 i 22 de desembre.

Fins aquí un seguit de fets que produeixen la mort de prop de set tones de peixos que, com he dit, es troben el dia 26 i un índex de mercuri a l'aigua que en alguns casos, el dia 27 de desembre, superen les set vegades el límit establert per l'OMS. A partir d'aquí comença el capítol de responsabilitats professionals d'aquells que tenen l'obligació de vetllar per la neteja de les aigües del riu Ebre, i especialment en tot allò que afecta la salut dels ciutadans. Les responsabilitats penals, les establiran els tribunals de justícia segons el Codi penal vigent, ja que la mateixa Fiscalia de Tarragona ha obert una causa per aquest tema.

La primera pregunta és si van funcionar els mecanismes d'alarma dels seus organismes que s'encarreguen

de la vigilància de les aigües del riu. Avui per avui, la resposta és clarament negativa. Segons sabem, la jurisdicció sobre els abocaments i el seu control correspon exclusivament a la Generalitat de Catalunya des que van ser traspasades, com deia el conseller, l'any 1985, en virtut del Decret 2646 de 1985, sobre el traspàs de funcions en matèria d'obres hidràuliques a la conca de l'Ebre. Els serveis hidràulics actualment estan traspasats a l'ACA, i són qui exerceix la funció executiva d'aigües que comprèn el control dels abocaments; per tant, és la Generalitat la responsable dels controls de l'abocament al riu o la funció executiva de la policia d'aigües i conques.

També hem de dir que els ajuntaments hi tenen molt a dir i són responsables finals de la qualitat de l'aigua que va al consum humà en les seves poblacions. I ningú va detectar anomalies, i, en cas que n'hagués detectat alguna, no ho va comunicar al CAT o a la CHE. Tot això durant sis dies, els que van des del 20 de desembre fins que apareixen morts els peixos, el dia de Sant Esteve; sis dies on la concentració de mercuri va sobrepassar els límits, sense que ningú dels organismes capacitats per al control de les aigües del riu Ebre detectés la més mínima anomalia, com són Generalitat o el mateix Ajuntament.

Una de les raons principals que s'ha posat de manifest gairebé un mes després d'aquests fets és que els diferents organismes fan anàlisis de concentració de mercuri en espais de temps que van des dels quinze dies de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre fins als trenta dies del Consorci d'Aigües de Tarragona, encarregat d'abastar l'aigua potable procedent del minitransvasament de l'Ebre a les quaranta-una poblacions, entre elles la ciutat de Tarragona.

Determinades, doncs, les responsabilitats professionals i dites les mancances que tenen aquests organismes, entrem directament en les responsabilitats polítiques d'una actuació irresponsable, ja que el resultat final és que des de l'Administració no s'ha garantit la potabilitat de l'aigua del riu Ebre.

Senyors consellers del Consell Executiu de la Generalitat, l'assumpció de transferències de l'Estat per part de l'Administració autonòmica –i, aquestes, les tenen vostès des de 1986– significa també l'assumpció de responsabilitats de Govern, i significa també donar respostes a les necessitats o qüestions que planteja la societat catalana des del seu dret a estar protegits contra aquest tipus d'agressions. Que les agressions són possibles? Evidentment. Ho demostra el fet que el Codi penal contempla penes contra els que cometen delictes ecològics com aquests. Ho demostra també el fet que s'estableixin reglaments per la via civil que contemplen sancions econòmiques. Però això no és substitutiu dels mecanismes de control, i especialment de prevenció, que ha de tenir l'Administració de la Generalitat per fer front a possibles fallides d'aquest tipus. I és aquí on la societat confia en els seus governants, i és aquí on vostès han fallat estrepitosament. Durant sis dies el riu Ebre va estar contaminat sense que cap dels organismes encarregats de la vigilància –la pròpia Policia, que contempla el Decret de traspàs del 86– fes quelcom per evitar-ho; tampoc no es va fer res des d'aquelles institu-

cions que són responsables finals de l'aigua que arriba al consum.

També diu que serà, evidentment, el concessionari final qui vetllarà la potabilitat de l'aigua i tampoc durant aquests sis dies ningú va fer res.

Vull recordar que la senyora Lacambra, directora general de l'Agència Catalana de l'Aigua, en un exercici de responsabilitat va dir que primer era recuperar el riu i després esbrinar quins eren els responsables de l'abocament del mercuri. Té raó que, en situacions d'alarma, el primer és solucionar el que afecta directament la població o tots aquells productes que arriben a la cadena alimentària, però també havia d'haver parlat sobre la manca de previsió de la mateixa Agència Catalana, l'ACA, que el control que és d'ella no és prou eficient, ja que li manquen mitjans tècnics i recursos humans, especialment a la zona del riu Ebre.

Tots som coneixedors dels inspectors que tenim a Catalunya, i que en la demarcació de les Terres de l'Ebre només n'hi han quatre, i sis pel que fa al tram de Lleida; per tant, deu persones encarregades a vigilar i controlar solament qualsevol abocament o irregularitat sobre el riu Ebre. Crec que això ens demostra que ja hi ha una manca total de previsió.

La manca de resposta immediata, també, va generar la desconfiança dels pagesos. No sabien en els primers moments si podien o no continuar regant amb l'aigua dels canals de l'Ebre. Desconeixien de primera mà quines eren les conseqüències de l'abocament i volien una informació, ja que ells són els primers receptors per saber on es troben en la seva feina. Després es va generar la desconfiança en la població, que no entén com, sabent del perill que representen determinades indústries –necessàries, evident, però d'una exigència de control estricte dels seus moviments–, passen aquestes desgràcies. Les catàstrofes accidentals tenen alguna explicació; les controlables –i aquesta n'és una–, no és fàcil, cregui'm, d'explicar a una població que és cada dia més incrèdula davant de fets com aquests, on són els plans d'emergència.

Governar, ja els ho he dit, és quelcom més que l'exercici polític de representació d'un departament o d'un altre. Governar és quelcom més que sortir als mitjans de comunicació i planificar una o altra política global pel país; també és això, evident, però governar és també donar seguretat a la població i facilitar les eines suficients perquè aquests ciutadans se sentin protegits en el seu àmbit. I per això ha d'haver idees, i de les idees han de sorgir les eines i els mecanismes que permetin garantir el sistema de vida dels ciutadans.

No s'enganyin: la persona vol sentir-se protegida en allò que li és més proper, i per als ciutadans de les comarques de l'Ebre el més proper és el riu. I aquest començament del 2002 l'Ebre s'ha vist trasbalsat per la contaminació del mercuri i no han estat capaços de donar resposta al que és una obligació política immediata.

El Partit Popular de Catalunya sobre aquest tema em va proposar una primera mesura: incrementar el nombre d'anàlisis de concentració del mercuri de les aigües de l'Ebre i passar d'un termini d'un mes, per part del Con-

sorci d'Aigües de Tarragona, o quinze dies de la CHE, a un termini d'una anàlisi cada cinc dies, que és el termini mitjà en què es poden detectar les conseqüències d'un abocament d'aquest tipus, perquè és més o menys el temps que necessita l'aigua en el seu recorregut.

El Grup Popular proposa més dotació i recursos tècnics i humans de vigilància i control i inspecció dels abocaments en el riu. Vostès poden proposar les sancions que calguin davant els incompliments de controls o d'abocaments incontrolats. Per tant, vostès tenen les responsabilitats, fins i tot, en matèria de sancions.

Però no queda aquí la part de responsabilitat política del Govern de la Generalitat. Quan encara no havien acabat les mostres de rebuig a la política de prevenció en les Terres de l'Ebre, mentre es feia una assemblea de pagesos a Miravet, un segon abocament no controlat apareix en el riu: una taca d'oli de més d'un quilòmetre quadrat torna a fer saltar l'alarma dels ciutadans de la conca de l'Ebre. La gent comença a pensar que aquest 2002 està maleït de bon començament. Tothom es pregunta: com és possible que, mentre s'està investigant un afer de les característiques de l'abocament del mercuri al riu, al mateix temps que una altra empresa, o la mateixa, o per art de màgia, aparegui una taca d'oli en les aigües de l'Ebre? L'única explicació és que la casualitat ha posat al descobert el que és una dolenta, jo diria dolentíssima planificació, de les mesures preventives que han de tenir les empreses en zones d'alt risc, com és a aquest punt del riu Ebre; i això els compet a vostès, senyors consellers.

L'Institut Químic de Sarrià indica que, després de tants anys de la instal·lació i permanència de les indústries electroquímiques, el llit del riu s'ha convertit en un jaciment arqueològic dels productes abocats al riu per aquestes empreses.

Que no ho sabien, que hi ha mercuri? Doncs, on són els seus plans alternatius perquè això no torni a substituir? I, vulguin o no amagar-ho, la responsabilitat final d'aquesta mala planificació correspon a vostès. No s'han posat els mecanismes adequats per comminar les empreses que s'han de fer les suficients inversions en matèries de prevenció, que evitin aquests accidents, per dir quelcom.

Quan l'alarma era total entre les poblacions riberenques, apareix la segona taca d'oli; aquesta, procedent d'una avaria de les turbines de l'empresa elèctrica, etcètera. Imaginin, senyors consellers, la cara dels ciutadans de les Terres de l'Ebre després de conèixer la notícia d'un tercer abocament en menys d'un mes. Ja poden vostès fer tots els comunicats de premsa que vulguin. En poc menys d'un mes s'ha perdut la confiança dels ciutadans d'aquestes comarques. Si bé ha de ser una prioritat del Govern recuperar-la, el Parlament ha de donar resposta a moltes qüestions que queden, ara per ara, pendents de respondre per part de vostès.

Es tracta, senyors consellers de Medi Ambient i de Sanitat, d'allò que la societat catalana demana des de fa temps: governin. Deixin de repartir culpabilitats entre els ciutadans, les condicions climatològiques o fins i tot el mateix Govern central, assumeixin les seves responsabilitats i acabin d'una vegada amb l'excusa dels altres.

És evident que vostès tenen capacitat de gestió i la tenen tota. En aquest cas, la tenien tota i fa setze anys. Gestionin bé allò que han de gestionar i podran dir als ciutadans: «Nosaltres sí que donem la resposta a les demandes de la nostra societat.» Avui per avui això no és dóna a Catalunya i a les Terres de l'Ebre.

Crec que nosaltres hem d'esperar una resposta amb més concreció dels primers plantejaments que vostè, senyor conseller –i em dirigeixo al senyor Espadaler–, ens ha donat en la seva exposició de motius.

Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Pel Grup Socialista - Ciutadans pel Canvi, té la paraula la il·lustre diputada, la senyora Montserrat Tura.

La Sra. Tura i Camafreita

Gràcies, senyor president. Honorables consellers, senyores i senyors diputats, m'agradaria, en primer lloc, si m'ho permet, senyor conseller de Medi Ambient, dedicar-li unes paraules amb el benentès que el dia de Nadal vostè feia només trenta-cinc dies que era conseller de Medi Ambient. I per tant, certament, això dels cent dies de gràcia o cortesia parlamentària o política, en aquest cas, intentarem aplicar-la, amb el benentès que entendrem que la seva presència avui aquí és precisament la mostra d'aquesta acció solidària que el Govern té en els honors i també en la responsabilitat.

Sí que, per tant, tant vostè com el conseller de Sanitat representen avui aquí el Govern de Generalitat de Catalunya en el seu conjunt i, per tant, vostè, avui aquí, representa no només la seva acció de govern, que és difícil de valorar amb tants pocs dies, sinó en la dels seus antecessors, la dels vint anys de govern de la federació que ha donat suport al Govern de Convergència i Unió durant aquests temps.

I dic això perquè vostès han comparegut, avui, aquí, per tal de... –entenc jo–, a través d'aquesta cambra de representació democràtica, de donar explicacions que havien de ser creïbles i sòlides, per tal de tranquil·litzar el conjunt de la ciutadania, i molt especialment la ciutadania del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre. I els hem de dir, almenys pel que fa al nostre Grup i escoltades les intervencions dels grups que m'han precedit, que això no ha estat així. Perquè, finalment, el que ha succeït, a més a més de tornar a repetir unes certes contradiccions entre dates i determinacions analítiques en les quals jo miraré de no entrar-hi, perquè em sembla que aquest no és el debat polític que el conjunt del país espera... Pel que fa al conseller de Medi Ambient, ens ha dit que l'únic problema, i per tant, de cara al futur, el que cal intentar aconseguir és una més àmplia coordinació administrativa i aconseguir la unitat de control del tram català de l'Ebre.

I, per tant, aquesta és, per dir-ho d'alguna manera, la seva conclusió pel que fa al conseller de Sanitat: aquest ha estat, senzillament, un episodi de contaminació lleu de les aigües del Camp de Tarragona. Aquestes han estat, doncs, les dues conclusions fetes pels representants del Govern.

I nosaltres creiem que haurien d'estar altres conclusions i que, almenys, farem les nostres. Intentarem també dir-los que hi ha altres coses a fer en el futur, que confiem que es facin pel bé del conjunt de les terres del Camp de Tarragona i de l'Ebre, però també pel bé del conjunt de Catalunya.

Primera de les qüestions. Tenim una escassa reserva d'aigua de qualitat en aquest país. El debat sobre l'aigua és un debat vigent i cal reconèixer que la nostra reserva de qualitat d'aigua és baixa i escassa. I per tant, el Govern ha d'establir una protecció especial i una cura extraordinària sobre aquestes aigües. I el conjunt d'exemples que s'han dit aquí, respecte que tots els rius, que aquests dies han estat titular de premsa –i alguns altres que ho han estat en els mesos anteriors quan parlem dels aqüífers–, i la valoració que es fa de com ha evolucionat la situació del tram baix, i per tant, del tram català de l'Ebre en aquests vint anys del seu govern, si m'ho permeten, anul·la els cofoismes que durant uns quants anys hem estat fent respecte al que succeïa amb les aigües continentals.

Si bé és cert que una part important del Pla de sanejament havia millorat la situació d'alguns rius, el que està clar és que aquella part més delicada, que és la part de captació d'aigua per al consum humà, la tenim certament en una situació molt dolenta, i aquest episodi ha vingut a demostrar-ho. Cap dels consellers que han intervingut li ha donat, per tant, la importància que aquesta situació té. En un país en què..., si comptem la gent del Camp de Tarragona, que s'abasteix del minitransvasament, les poblacions de les Terres de l'Ebre, que capten directament o que tenen pous en aquest àmbit, que tenen pous en l'àmbit de les Terres de l'Ebre, si comptem les activitats de caràcter turístic i les activitats de caràcter pesquer, ens trobarem que més de mig milió de persones s'han vist afectades per aquest afer. Això vol dir gairebé el 10% de la població d'un país.

Quan un afer de contaminació, que pot tenir efectes sobre la salut pública, afecta quasi el 10% de la població d'un país, el Govern crec que ha de comparèixer davant d'aquesta cambra, en primer lloc, acceptant que estem davant d'un fet excepcional –entre altres coses, si no fos així, no estaríem a la Diputació Permanent parlant d'aquesta qüestió–, cosa que vostès no han fet i que crec que és el preàmbul perquè siguem capaços d'enfocar el que cal fer en el futur, correctament.

El conseller de Medi Ambient s'ha passat molta estona explicant-nos la complexitat, que és certa, de responsabilitats que sobre la conca de l'Ebre hi intervenen. Però si m'ho permet jo m'agafaré estrictament a la última, a la última de les legislacions escrita i considerada per tots vostès fins fa pocs dies –ara ja no–, sembla ser, el gran instrument d'ordenació pel que fa a la gestió de l'aigua a Catalunya, que és precisament la Llei 6/1999, de 12 de juliol, d'ordenació i gestió i tributació de l'aigua. En aquesta Llei s'estableix claríssimament quines són les competències seves en l'àmbit català de l'Ebre, i és en virtut d'aquestes competències seves que s'ha d'exercir un control absolutament acurat i eficaç perquè aquest tipus d'incidents no es produeixi.

En tota la seva intervenció, i també en la del conseller de Sanitat, ens han dit una i altra vegada: «Nosaltres

hem fet allò que la normativa vigent ens obliga.» Han fet els mínims que la normativa vigent els obliga. I en això els donarem la raó. Per tant, no els acusarem d'haver vulnerat la normativa vigent. En tot cas, entre aquests mínims..., sí, perquè vostès ens deien, entre altres coses, un exemple molt concret: «Nosaltres hem fet les analítiques que ens obliga la normativa, i per tant, les analítiques ens obliguen a mirar el pH, la conductivitat, el clor residual i l'amoní», paraules textuales del conseller de Medi Ambient. Vostès saben que empreses situades en aquest àmbit de l'Ebre tenen autorització per abocar precisament mercuri, derivats del clor i del fòsfor. Cap d'aquests elements apareix en les analítiques.

Per tant, la primera de les coses que entenc jo és que, més enllà del que obliga la normativa, el que la població espera i acaba de descobrir –perquè ho han descobert en aquests moments els ciutadans del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre– és que si es produeixen autoritzacions per abocar, en els llocs on es produeix la captació d'aigua que posteriorment ha de ser utilitzada per consum humà, de determinats metalls i determinades substàncies que poden arribar a ser, en concentració elevada, tòxiques per al consum humà, el raonable davant d'una situació en què s'evidencia que hi ha hagut un problema –i està clar que és un problema que posa en perill la vida biològica, perquè la primera de les observacions és la mort de milers d'animals, en aquest cas, de peixos– no pot ser que no s'analitzin, precisament, aquelles substàncies tòxiques que en aquell àmbit concret del riu estan autoritzades a ser abocades i, per tant, aquest és un tema de sentit comú, més enllà del que digui la normativa vigent, que ja els he dit que nosaltres no serem qui els acusi d'haver-la vulnerat, perquè per això ja hi ha oberta una investigació de caràcter judicial i, per tant, si hi ha responsabilitats penals en aquest sentit, li correspon, als jutjats, analitzar-la. Ara, sembla, certament, un contrasentit –i un contrasentit que la població ens ha manifestat clarament i que crec que és el tema que més inseguretat ha provocat– el coneixement que, havent autoritzacions per abocar evidentment fins a un límit establert d'unes substàncies, quan succeeix un fet, se n'analitzen unes altres. El conseller de Sanitat s'ha estès durant una estona a intentar recordar-nos que, certament, els ajuntaments, el món municipal, té competències en matèria de salubritat pública i una d'aquestes competències és en l'abastament d'aigua que tingui condicions de potabilitat a les llars del seu municipi. Això és així de cert i ningú ho nega.

Ara bé, vostè sap perfectíssimament –i ho sap perquè en el transcurs de la seva intervenció també ho ha manifestat– que, a Catalunya, les captacions en el mateix terme municipal ja n'hi ha molt poques, i que la major part de l'abastament procedeix d'estructures molt més àmplies que les estrictament municipals, que, per tant, cal que estiguin sotmeses clarament a control sanitari en el seu conjunt i que difícilment una administració local que té competències estrictes en un terme municipal pot controlar el que succeeix quatre municipis més avall. Per tant, una part important de la seva argumentació jo crec que s'invalida senzillament veient on es capta l'aigua i on es distribueix, perquè no és un ter-

me municipal. Però, a més, li recordo que qui detecta presència de mercuri, curiosament, és un organisme dependent del món municipal i, per tant, és l'empresa responsable de l'abastament d'aigua en aquest sentit. Per tant, si alguna cosa cal agrair-li, és que és aquesta empresa –per intuïció sembla ser: almenys això és el que diuen els mitjans, que ja és gros també!–, per intuïció, qui decideix mirar a veure si per casualitat hi ha mercuri present en els dipòsits, prèvia a la distribució en les xarxes municipals. Per tant, no intentem ni enviar responsabilitats al món municipal, ni defugir de les responsabilitats que tenim com a Generalitat de Catalunya, ni tampoc que en defugin d'altres, perquè en la intervenció que acaba de fer el Partit Popular, tot i que li agraiem una part d'aquesta intervenció, perquè, certament, sumant les quatre intervencions que s'han produït fins ara, la majoria de la cambra reprova clarríssimament l'actuació del Govern en aquest afer de contaminació, perquè vostè ha estat molt crític amb el Govern i nosaltres, en aquesta part, ja hi coincidim, però no intenti també dir que la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre no ha fet o ha fet el que havia de fer quan, tenint unes analítiques en un moment determinat, i donant uns resultats que eren susceptibles de ser perillosos per a la salut de les persones, les dona amb tants dies de retard. Per tant, aquí tampoc és que puguem dir que la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre s'hagi comportat com s'havia de comportar.

Ara bé, què és el que ha succeït? Primer, que hem descobert –i és veritat que la normativa no hi obliga, però és d'aquelles coses de sentit comú i de prendre com a primera consideració aquesta que jo els dic, que tenim escasses reserves d'aigua de qualitat i les que tenim les hem de cuidar més del que les hem cuidat. La normativa no obliga, curiosament, així com obligaria en qualsevol altre sistema de producció amb una certa garantia de qualitat, a analitzar la matèria primera. Per tant, no obliga a analitzar quina aigua es capta a l'estació de l'Ampolla. No hi obliga, és veritat! Però, tenint en compte el coneixement del que succeeix en el tram baix de l'Ebre, que ja els he dit que aquests vint anys d'acció de govern o vint-i-dos anys d'acció de govern, no és precisament que hagi portat –i lamento dir-ho, perquè no diria el mateix respecte a altres conques de rius en què s'han produït millores–, a l'Ebre –sento dir-ho i ho dic–, no ha comportat una millora de la situació de l'Ebre vint anys d'acció de govern a la Generalitat de Catalunya, i disset anys de responsabilitat de control, que, tot i que és veritat que no tenen capacitat de decidir, sí que és veritat que, quan formulen una proposta de sanció, habitualment la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre la ratifica i, en tot cas, la relació que es produeix entre l'ACA i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, a mi, no em pertoca analitzar-la, però aquells que hi treballen de prop la consideren, certament, dramàtica perquè sigui una coordinació eficient de cara als resultats que s'obtinguin.

Com els deia, probablement, el sentit comú, després d'aquesta experiència, ens portaria a dir: a l'Ebre, a partir d'ara, quan fem analítiques de caràcter bàsic, hi col·locarem aquells metalls o aquelles substàncies de caràcter tòxic que tenen autorització per abocar. Primera qüestió. Segona: en les captacions que es produeixen,

en aquest moment, a l'Ampolla, doncs, les analitzarem per veure quina matèria primera estem obtenint per tal de distribuir-la; en aquest moment, doncs, al Camp de Tarragona i més enllà si és que cal. Dues qüestions que vostès no han anunciat com a plantejament de futur.

Tampoc no han anunciat com a plantejament de futur que la detecció d'aquesta acció que tenen encomanada per Reial Decret de l'any 1985, que van començar a exercir l'any 1986 i que tenen vostès reconeguda en aquesta Llei 6, de l'any 1999, que és precisament desenvolupar les funcions de donar autoritzacions d'utilització o aprofitaments en el domini públic i d'abocament en la llera, així com «les tasques executives de policia d'aigües i lleres» –ho diu explícitament–, les pensin intensificar i, per tant, facin el que se'ls ha demanat des del Grup Socialista des de fa dies, que és l'increment de dotacions, l'increment de recursos, no només humans sinó també tècnics, en aquestes funcions.

Per tant, quant a mesures a proposar, a més a més de les mesures que vostès han plantejat de la unitat de control en el tram, crec que hi ha d'haver una clara afirmació, per part del Govern de Catalunya, que s'incrementarà el control i que s'incrementarà amb recursos humans i també amb recursos tècnics, perquè tot això ha posat en evidència algunes coses que ens semblen, si més no, preocupants. Per exemple, l'externalització d'alguns serveis de laboratori, que no per això han de funcionar pitjor, que jo, en això, hi estic d'acord, però sí la desaparició física, en aquell territori, d'alguns laboratoris que, històricament, havien funcionat correctament i havien donat unes certes garanties als usuaris d'aquesta aigua.

Més control en els abocaments de les indústries. Amb el conseller de Medi Ambient, comparteixo haver estat ponents d'una llei que pretenia, precisament, que la Generalitat es fes càrrec del control de les indústries químiques de les característiques que tots nosaltres tenim en aquests moments al cap. Si era així, i si el Govern tenia aquesta intenció, el que no pot succeir és que, davant d'un fenomen puntual com el que hem vist en aquests moments, descobrim que aquests controls no s'estan fent correctament i que, a més, aquest tipus d'indústries que ha d'estar subjecte a més controls que en el passat no sigui així.

El president

Senyora diputada, hauria d'anar acabant!

La Sra. Tura i Camafreita

Acabo, senyor president. Acabo, acabo. Quant a propostes que els demanem és que se'ns expliqui amb claredat i es presenti un pla per actuar sobre els sediments i els llots acumulats que, per part d'alguns experts, en determinen un grau de contaminació elevat, que pot donar problemes en qualsevol moment. I també, finalment, el control sobre les empreses encarregades del tractament i l'abastament d'aigua en alta. Això que els dic comença a ser hora que el control de l'aigua no es faci només en el moment en què es distribueix per a la xarxa en baixa als municipis, sinó que es faci també en el moment de la captació, perquè es tracta d'una qüestió, senzillament, de sentit comú.

Totes aquestes coses vostès les podien avui haver anunciat com a acció del Govern i haver demostrat que estaven disposats a corregir aquesta ineficàcia que han demostrat i, per tant, que han actuat tard i malament, però, malauradament, també avui ho faran tard i malament, perquè no ho han anunciat en el torn de les seves intervencions, sinó que, en tot cas, es veuran obligats a fer-ho amb posterioritat a les crítiques rebudes per la majoria d'aquesta cambra.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Pel Grup de Convergència i Unió, té la paraula l'il·lustre diputat senyor Josep Rull.

El Sr. Rull i Andreu

Sí! Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats, honorables consellers. Nosaltres, el nostre Grup parlamentari, sí que ha escoltat la intervenció del Govern a través dels dos consellers, sí que ha captat quines eren les qüestions que posaven sobre la taula, sí que ha entès que aquesta sessió de la Diputació Permanent, que al cap i a la fi és una sessió de control: les sessions de control es basen, sobretot, en l'intercanvi i es basen, sobretot, en la capacitat de poder intervenir havent escoltat amb anterioritat el que ha fet el Govern i no de plantejar –com s'ha fet– alguns discursos que, independentment del que els dos consellers avui plantegessin aquí, ja estaven elaborats, ja s'havien adjudicat, ja se n'havien tret les conclusions. El nostre Grup parlamentari no ho farà: sí que ha escoltat el Govern i sí que voldrà fer una intervenció responnent o incorporant alguns aspectes que s'han posat sobre la taula.

I voldríem, bàsicament, parlar de quatre qüestions. Voldríem parlar de quatre qüestions que són les que ens han cridat més l'atenció de la intervenció dels dos consellers. Voldríem parlar de transparència a l'hora d'administrar la informació. Voldríem parlar de quin ha sigut el risc –diguem-ne– que han pogut patir el conjunt dels ciutadans davant d'aquesta acció. També voldríem parlar d'assumpció de responsabilitats i, finalment, voldríem reflexionar, voldríem intervenir amb relació a resoldre un conflicte de competències que és evident que ha existit i que ha dificultat extraordinàriament una resolució més satisfactòria d'aquesta situació. I partint de la base, partint de la base que coincidim amb els dos consellers en el sentit que estem davant d'un tema transcendent, d'un tema important: ni molt menys no se li ha tret la gravetat. I la mostra més evident és que els mateixos consellers, tan bon punt es va produir aquesta situació, van demanar sessió informativa a les comissions corresponents i també el nostre Grup Parlamentari, el Grup Parlamentari de Convergència i Unió, s'ha sumat a això. Per tant, escoltin: qüestionar la importància, la rellevància, la sensibilitat que se li vol donar des del Govern i des del Grup de la majoria, crec que, com a mínim, és força temerari i força imprudent.

Estem davant d'un accident! Estem davant d'un accident que es dilucidarà qui en té la responsabilitat, quin nivell de fortuïtat o de negligència s'ha produït i avui s'havien –i s'han– de dilucidar si han existit els mecanismes de cautela i les accions per tal de minimitzar-ne

els riscos. I per fer-ho, evidentment, hem de parlar de la política de transparència. I la política de transparència jo crec que ha quedat perfectament evidenciada al llarg de les intervencions dels dos consellers.

Abans d'aquesta compareixença, hi havia hagut un grup que ja havia demanat dimissions abans d'hora. Havia demanat dimissions, concretament, del responsable del Consorci d'Aigües de Tarragona, que, alhora, és el delegat del Govern a les Terres de l'Ebre. Jo vull recordar que és el mateix Govern qui posa damunt la taula la possible vinculació entre la concentració de mercuri i la mort dels peixos, quan la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, senyor Montserrat, mantenia encara d'altres plantejaments en aquest moment. Per tant, voluntat sistemàtica de posar la situació en coneixement de l'opinió pública i també de la resta d'institucions i també, evidentment, del conjunt de la ciutadania.

Vull posar, simplement, un exemple amb relació a la gestió del Consorci d'Aigües de Tarragona: es talla el subministrament d'aigües preventivament fins que es constata que estem parlant d'unes xifres de concentració de mercuri inorgànic que, en base a les anàlisis epidemiològiques, no suposen cap perill: és la intervenció que ha fet el conseller de Sanitat. En dotze hores es procedeix a la neteja de planta potabilitzadora i, en vint-i-quatre hores, havent superat aquesta situació de precaució, torna a haver-hi subministrament. També, evidentment, el fet de portar de manera sistemàtica, de manera immediata, als jutjats de Falset, les diligències escaients per tal que es puguin dilucidar les responsabilitats i l'obertura, evidentment, dels expedients informatius. Per tant, des del punt de vista de transparència, el nostre Grup Parlamentari considera que s'ha actuat de la manera escaient, de la manera responsable, de la manera que aquest Parlament havia d'exigir.

També amb relació a l'afectació a la salut pública. Escoltin una reflexió que els voldríem traslladar i els la voldríem traslladar subratllant-ne molt la transcendència. Hi ha un concepte que és el concepte de rigor: tots estem obligats a exigir rigor. Hi ha un altre concepte que és l'alarmisme i, entre rigor i alarmisme, hi ha una frontera, a vegades potser molt nítida, una frontera que nosaltres no estem disposats a travessar. I al llarg de diverses intervencions d'altres grups parlamentaris considerem que s'ha creuat, que s'ha travessat aquesta frontera, quan, per exemple, s'han fet afirmacions que no tenen base, quan s'ha dit que hi ha força municipis que treuen l'aigua directament del riu, del riu Ebre –i això no és cert, només n'hi ha un, que és Flix–, quan es parlava de regar concretament –en aquests moments no s'està regant– o quan es feia referència a l'aigua dels canals –en aquests moments no hi transcorre aigua en els canals justament perquè s'estan netejant–, o quan es confonen –es confonen o ho creiem que es confonen– les concentracions en un punt concret del riu i allò que finalment s'obté, allò que finalment, per fer-ho d'una manera molt gràfica, aquella aigua que finalment els ciutadans poden obtenir a través de les aixetes; per tant, aquesta és la diferència que nosaltres voldríem establir entre rigorositat i alarmisme.

També els comentava que volia..., des del nostre Grup Parlamentari volíem assenyalar les qüestions de res-

ponsabilitats. Escolti'm, les lleis són un concert per tal d'incorporar les mesures de precaució, les mesures de prevenció, les mesures d'actuació, les normes, siguin lleis o siguin normes emanades dels mateixos governs. I això és el criteri bàsic que ha de seguir qualsevol govern en un estat de dret. I més enllà, ja ho ha comentat el conseller Espadaler, que, per exemple, les mostres, les anàltiques de mercuri es fan molt més enllà d'allò que estableix una norma, una norma que és el concert, que és l'actuació de la societat a través de les diverses institucions.

Nosaltres som els primers que volem aclarir què ha passat realment. Nosaltres som els primers que volem establir les responsabilitats que se'n deriven. Nosaltres som els primers que volem prendre les mesures encaminades al fet que no es torni a produir, a incorporar aquells mecanismes de cautela a què feia referència. Perquè el nostre objectiu és fer compatible l'activitat industrial, l'activitat econòmica, amb el respecte al medi i amb la seguretat de les persones. I cadascú ha d'establir i ha d'assenyalar quina és la seva responsabilitat.

Hi ha hagut algunes intervencions que estaven plantejades, estrictament, o en segona persona del plural o en tercera persona del plural, i mai no s'ha fet cap referència a la primera persona, ni en el cas del Grup Popular amb relació a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, que semblava que estiguéssim parlant de temes diferents, que no existeix, o en el cas del Grup Socialista amb relació a l'actuació de l'Ajuntament de Flix.

Si nosaltres –si nosaltres, com a Convergència i Unió– haguéssim d'utilitzar els mateixos criteris que utilitzen vostès a l'hora de demanar dimissions, potser l'alcalde d'aquest municipi hauria de quedar automàticament fulminat. Però aquest no és el nostre criteri. El nostre criteri... –el nostre criteri a l'hora de demanar dimissions plantejo–, a l'hora de demanar dimissions el nostre criteri no és aquest. El nostre criteri és intentar poder donar respostes a tot allò que s'està esdevenint i cadascú assumir la seva responsabilitat, intentant fer front, entre tots plegats, a aquesta situació per tal que en el futur no es pugui repetir.

I des d'aquesta perspectiva acabaria ja amb el quart element que volíem incorporar. El conseller Espadaler n'ha parlat: ha parlat de la coordinació de les diverses administracions en una jungla de legislació extraordinàriament complexa, extraordinàriament complicada, que dificulta de poder dirimir, de poder distribuir correctament les competències.

Tenim un nou instrument sobre la taula, recent, que és el Consorci del Pla integral del delta de l'Ebre, el PIDE. Podria ser un instrument idoni, des de la nostra perspectiva, no només per fer l'avaluació, des del punt de vista quantitatiu de l'aigua amb relació a allò que fa referència a la protecció del delta de l'Ebre, sinó, també, des del punt de vista qualitatiu, des del punt de vista de com s'han de dur a terme els controls per part de les diverses administracions, per part dels diversos ens que en aquests moments hi estan actuant –els ens que són l'Ajuntament, que és el Consorci d'Aigües de Tarrago-

na, que és l'Agència Catalana de l'Aigua, que són les mateixes administracions locals que hi estan actuant. Des d'aquesta perspectiva, creiem que això podria avançar.

I acabo la intervenció fent referència que aquest és un fet puntual important. És un fet puntual que des de la nostra perspectiva no pot qüestionar de manera substancial tota l'acció del Govern amb relació al sanejament de les aigües residuals, perquè els canvis han estat molt importants. Els canvis han estat molt significatius durant aquests vint anys i, especialment, des de l'aparició del Departament de Medi Ambient. Negar això sistemàticament jo crec que no ajuda, no és un bon favor a fer la pedagogia política que tots plegats demanem.

I, per tant, des d'aquesta perspectiva –i acabo– ens agradaria que la intervenció del Grup Parlamentari de Convergència i Unió fos entesa des d'aquesta perspectiva en positiu, de dir: «Nosaltres no anirem a buscar responsabilitats de ningú, des del punt de vista polític, fins que no hàgim pogut posar tots els elements sobre la taula.» El nostre estil potser és diferent, el nostre estil és d'esperar que es comparegui, d'esperar que hi hagi aquesta compareixença dels dos consellers per poder-ne treure conseqüències polítiques.

Moltes gràcies, doncs, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Gràcies a vostè, senyor diputat. I, seguint aquest estil que preconitza, jo estic segur que tots els que som en aquesta sala el que volem és fulminar el mercuri de l'Ebre, però no volem fulminar absolutament ningú i menys un càrrec polític. Gràcies.

Ara tenen la paraula els consellers.

El conseller de Medi Ambient

Moltes gràcies, senyor president. Ens repartirem, també, aquest segon torn d'intervencions, i permeti'm que també m'agafi aquesta darrera intervenció, i n'agraeixi el to, per bé que el president ja hi ha fet alguns matisos, com agraeixo el to en general de totes les intervencions, i, certament, que els confessi que aquest Govern no s'amagarà, senyor Ribó, darrere d'un entramat legal i d'un compliment, doncs, d'aquesta normativa. Que em sembla que sí que s'ha evidenciat. No ens amagarem: ens preocupa –i ens preocupa molt, doncs– que episodis puntuals com els que han succeït es puguin repetir, i, per tant, entenc que hem proposat mesures per tal que això no passi. Com no s'amagarà aquest conseller..., i agraeixo l'amable referència de la diputada Tura, que el dia de Nadal feia escassament trenta-cinc dies, doncs, que havia estat nomenat; en qualsevol cas, les responsabilitats són per bé i per mal, i, si aquest conseller podia posar la primera pedra de la dessalinitzadora de Blanes, una obra molt important del Govern de la Generalitat, escassament a deu dies, i tampoc en tenia cap mèrit, diguem-ne, doncs, amb la mateixa responsabilitat que feia aquesta acció, també compareix davant d'aquest Parlament. Per tant, no ens escudarem ni darrere d'una actitud ni de l'altra.

Permetin-me algunes observacions. No em referiré a cadascun dels grups –i ho entendran– però sí a algunes precisions, perquè s'han donat alguns balls de xifres que m'agradaria situar una mica, no? Sobre el nombre, doncs, de peixos en cap cas estem parlant de les xifres que certament s'han publicat en alguna publicació, de quaranta i escaig mil de peixos. Si mirem la tipologia dels peixos i mirem les tones, la xifra, doncs, ens situem en tres o quatre mil, aproximadament. No anem més enllà. Estem parlant de peixos de grandàries considerables, per tant, ens n'anem més o menys a aquestes xifres, en cap cas a xifres d'aquestes magnituds, no?

Aclarit el tema de les xifres, permetin-me afegir-ne algunes que no s'han posat damunt la taula, no?, però que sí que tenen molt a veure amb algunes de les reflexions que s'han fet i algunes aportacions que recollim i recollirem d'alguns dels grups, no? En qualsevol cas, la primera xifra significativa és que Catalunya té 5.700 quilòmetres de rius, i que pretendre resoldre el problema dels vessaments posant policia i augmentant les dotacions, doncs, no ens sembla que sigui la millor manera, entre altres coses, perquè ens serà absolutament impossible. I, posats a dir xifres, nosaltres, que destinem a l'Ebre, doncs, quatre inspectors, si no vaig errat –i m'ho certifica la directora de l'Agència Catalana de l'Aigua–, doncs, miri, la CHE n'hi dedica dos.

Per aquesta regla de tres tots hauríem d'incrementar d'una manera maximalista, i no entenem que sigui tant aquest aspecte policial com efectivament el de fer controls. I abans els he donat dades i els en puc repetir algunes del que han estat les inspeccions per part d'aquests quatre inspectors de l'Agència Catalana de l'Aigua, als quals cal sumar, doncs, també, un eficient cos d'agents rurals, que són els primers que acudeixen, doncs, al lloc dels esdeveniments del dia 27, assabentats... –i amb això dono resposta a algunes de les especulacions, no ens n'assabentem pel diari–, l'aparició dels peixos morts el dia..., que sembla que apareixen abans, es posa en coneixement de la Generalitat el dia 27. I és l'empresa, la nuclear d'Ascó, perquè apareixen..., no són visibles des del riu, sinó que apareixen a la sud d'Ascó –és a dir, a la captació d'aigua de la resclosa d'Ascó, i, per tant, només són visibles des d'allà dintre–, ho comunica a Seprona, no ho comunica a la Generalitat, entre altres qüestions perquè Seprona és qui té –hem de tornar a anar a la competència– la competència, doncs, de la vigilància dels delictes mediamientals.

I permetin-me enllaçar-ho amb una altra reflexió important: a pilota passada tot és molt fàcil, tot és molt senzill. I fins i tot és senzill i raonable dir: «Escolti, i per què no buscaven mercuri en els primers peixos?» Permetin-me exagerar una mica: si un té mal de queixal no es fa una biòpsia. I el que teníem el dia 27 damunt la taula era un incident ecològic important. I vam anar a Fiscalia no perquè hi hagués mercuri, sinó perquè nosaltres vam considerar que era important aquest vessament, que no sabíem de què era i que havia generat una mortaldat de peixos.

I el que vam fer és analitzar allò que està protocol·litzat, i si cal els revisarem aquests protocols; però a ningú del món –a ningú del món– se li acudeix buscar mercuri en

un episodi de mortaldat de peixos! No té... Portin-me bibliografia comparada, no existeix –no existeix. Per tant, fem el que diu el protocol. I en aquells moments hi ha qui parla de xoc tèrmic, hi ha qui parla d'altres causes. No era només la CHE qui parlava de xoc tèrmic, eh? Hi han agrupacions ecologistes molt respectables –totes ho són– que parlaven també d'estrès tèrmic. En els primers dies ningú tenia les dades. Evidentment que si ens haguéssim imaginat... Escoltin-me, hauríem analitzat probablement el mercuri si haguéssim tingut una dada que és crucial: si el dia 20 la CHE ens hagués donat l'anàlisi del dia 20. Si el dia 20 la CHE ens hagués donat l'anàlisi en què apareix mercuri a l'Ebre, evidentment, probablement hauríem analitzat.

Aquesta dada es posa en coneixement del Govern de la Generalitat l'endemà de Reis. S'imaginen què ens hauríem estalviat si haguéssim conegut aquesta dada en el seu moment? El qui els parla està convençut que no estaríem aquí. Si el dia 20, que és el primer dia d'índex de mercuri a l'aigua de l'Ebre, el Govern de la Generalitat, l'Agència Catalana de l'Aigua, el Departament de medi Ambient hagués conegut la dada, evidentment que hauríem buscat en el mercuri, evidentment que ho hauríem relacionat amb la mortaldat de peixos. Però si aquesta dada no es posa en coneixement fins l'endemà de Reis, el que no se'ns pot demanar, el que no se'ns pot retreure és que no tinguem aquesta visió de futur ni aquesta bola per esbrinar o per endevinar o per intuir què hem d'analitzar. Hi insisteixo: ningú –i busquin, perquè nosaltres l'hem fet aquest esforç, i si ho troben amb molt de gust rectificaré– ningú en un episodi de mortaldat de peixos, que és el que tenim el dia 27, no?, els agents rurals..., es posa a buscar mercuri. Es posa a buscar el pH, es posa a buscar el clor –i no dic més metalls perquè probablement m'equivocaria–, es posa a buscar el que habitualment es dona en aquestes circumstàncies. Per tant, em sembla que és clarificador o significatiu que ho posem damunt la taula.

El diputat Rull feia una referència al Consorci per a la protecció integral del delta de l'Ebre. Aquest conseller va manifestar, ho ha dit en més d'una ocasió, però, home!, agraeixo la compareixença, també, per subratllar un aspecte que ens sembla molt important. En definitiva, què ens aplega aquí? Ens apleguen, doncs, uns episodis lamentables que han posat o que podien haver posat en perill –ja ha quedat clar que no l'han posada en perill– la salut de les persones, però que sí que han posat en perill i que han constituït, doncs, un delictes ecològic o una mortaldat de peixos en un riu concret que és el riu Ebre.

El Consorci per a la protecció integral del delta de l'Ebre el que persegueix –i així ho va voler incorporar, doncs, a través del Grup Parlamentari de Convergència i Unió en la Llei del Pla hidrològic nacional, el que persegueix– és vetllar per la qualitat, no només per la quantitat. I aquí s'ha evidenciat en més d'una intervenció: «Escolti, el tema de l'Ebre no és només un tema de quantitat, és un tema de qualitat.» El que persegueix és justament això, i permetin-me que ho torni a subratllar. És un ens en què s'apleguen les diferents administracions: l'Administració de l'Estat, l'Administració de la Generalitat, l'Administració local, que s'hi apleguen els

principals agents que estan a sobre del territori i que coneixen el riu: els regants, els cooperativistes, i que en el seu consell general obrim les portes –i permetin-me que aprofiti el ressò de la cambra parlamentària, home!–, l'obrim al món sindical, al món cooperativista, al món dels ecologistes, encara que sigui des de la discrepància. Jo penso que aquest instrument el tenim a les nostres mans, per tal, també, de poder fer aquestes reflexions, i permetin-me que corregeixi; no em devia expressar prou bé en el seu moment: mai aquest conseller ha dit que aquest hagués de ser l'organisme de control de les aigües de l'Ebre. I l'error és imputable a aquest conseller, que no es devia expressar prou bé, però aprofito l'avinentsa també per explicitar-ho: mai aquest conseller ha dit que hagués de ser l'eina de control, sí un punt de trobada entre administracions per fer aquests plantejaments de futur i, en definitiva, per fer allò que una llei ens marca, que és el Pla de protecció integral de l'Ebre. I els recordo que l'àmbit geogràfic va des de Riba-roja fins al delta de l'Ebre, és a dir, en tot el seu tram català.

Hi ha hagut algunes altres intervencions que posaven també l'accent de si el Govern té cofoisme en relació amb la situació dels rius o no té cofoisme. A veure, no la vull contestar amb cofoisme o no cofoisme, sinó amb dades. Escolti, el Pla de sanejament ha funcionat; el Pla de sanejament ha donat molts i molts fruits, i no els cansaré llegint dades numèriques i estadístiques, prefereixo donar-los-en unes altres: al Besòs, tenim tractaments de quironòmids, i això és un indicador biològic de qualitat, impensable fa uns anys. A la Tordera tenim la rata d'aigua, impensable fa uns anys; això és un indicador de qualitat. Al Fluvià, a la Muga i al Ter tenim llúdrigues en alguns trams: això era impensable abans del Pla de sanejament. I, per primera vegada –em comenten tècnics de l'Agència Catalana de l'Aigua–, quan fem algunes conduccions de col·lectors hem de trascolar granotes, una cosa absolutament inaudita fa alguns anys. Per tant, home, no qüestionem, per un conjunt de lamentables, punibles –i així ho farem– incidents que hi ha hagut, alguns greus; un vessament de mercuri és greu, els altres, escolti, malauradament, en cinc mil quilòmetres de rius que tenim en aquest país, malauradament, de vessaments, en tenim molt sovint, i les hem donat, aquestes dades!, i ni podem posar policia, per raons més que òbvies, però hem de saber que tenim aquesta realitat i actuar responsablement, i tenir protocolitzada quina ha de ser la nostra actuació, però, en qualsevol cas, al costat d'aquests vessaments –que hi són– i que serem contundents des del Departament de Medi Ambient, al costat d'això, hi ha una realitat que no voldríem –i els invito a passejar-se per aquests rius– que es pretengués, d'alguna manera, ombrejar.

Perquè tots aquests indicadors biològics són, probablement, per mi, més còmodes de dir: parlar de llúdrigues i de rates d'aigua, però, probablement, tant indicadors de qualitat de les aigües com ho poden ser la DQO, o els paràmetres científics que habitualment i de forma continuada anem analitzant.

I una altra reflexió: estem, en molts ajuntaments, fem parcs fluvials en rius en què fa molts anys era absolutament impensable poder-ho fer; en rius en què era

absolutament impensable poder-ho fer. Això em sembla que és una evidència més que no es pot qüestionar, per un conjunt d'incidents –lamentables, segur–, el que s'ha fet en el Pla de sanejament i tot l'esforç inversor del Govern de la Generalitat i, en qualsevol cas, a tots els ciutadans que han anat pagant el cànon de sanejament. No, no ho puc acceptar, senyora Tura, que es posi en qüestió i que es pretengui dir: escolti, aquí hi ha un fracàs, tot això no ha funcionat i vostès van de cofois. Miri, doncs, la rata d'aigua o la llúdriga no és cofoisme, és un fet objectiu que es troba al Ter o que es troba a la Tordera o que es troba en molts d'altres rius del nostre país.

I una darrera consideració, de caire important –l'havia d'haver posat potsers al començament o aclarir–, quan vostè em parla de la LOGTA, escolti, la LOGTA, de desembre del 99, perdó, la LOGTA és corregida en una altra llei de desembre del 99; a l'article 24, l'Estat es torna a reservar, altra vegada, el control de la qualitat de les aigües. Per tant, tornem a estar una mica on estàvem, en aquesta selva competencial, en la qual –hi insisteixo– no ens volem amagar.

Si m'ho permet, no tenim dret ni voluntat d'amagar-nos-hi, darrere d'aquesta selva competencial, no ho volem fer. En qualsevol cas, sí que volem que es posi de manifest quina és la nostra dificultat, i és a partir d'aquí que volem construir –com tots vostès, no ho dubto–, però si hem estat capaços de començar a avançar –abans, senyora Tura, vostè deia que estava d'acord en una cosa, excepcionalment, amb el Partit Popular, amb relació a retreure'ns, doncs, algun no exercici d'algunes competències o a estirar-nos les orelles –si em permet l'expressió col·loquial. Estan d'acord en dues, de coses; hi estan d'acord en dues bàsicament, perquè, sobretot, el Govern socialista, doncs, aquesta selva competencial ens va dificultar molt tenir aquesta unitat de control que reclamem; si m'ho permet més encara que l'actitud i la voluntat que hem trobat en la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, que ens ha permès concretar convenis concrets de definició de domini públic hidràulic, etcètera, etcètera. Per tant, pensem que aquest és el camí. Ara, és molt fàcil, primer, jutjat a pilota passada; nosaltres no la teníem, aquesta bola. Lamentem –i així ho hem dit– no haver tingut la data del dia 20, del dia 21, o el dia 22, o el dia 23, o el dia 24 –segur que després s'haurien posat en contacte–, i la prova és que quan tenim el primer índex fem analitzar els peixos sota els paràmetres del mercuri.

Tercera, no podem fer un estat policial amb els nostres rius. Quarta, serem contundents des del Departament de Medi Ambient i des del Govern davant dels episodis de vessaments. I, cinquena –si m'ho permeten–, home!, fem una crida. Jo un dia em referia a les empreses o a les actituds empresarials del segle XIX i les actituds del segle XX. Home, una aposta –perquè crec que aquesta és la voluntat majoritària de l'empresariat català, una aposta per a l'empresa del segle XXI–, que és la que segur que pot tenir accidents, perquè accidents en tenim o en podem tenir tots, però, en qualsevol cas, fa un esforç de transparència i de comunicació de les dades a l'Administració, i això permet actuar amb celeritat.

I surto d'una taca per anar a una altra. L'incident de Repsol es va poder corregir el mateix dia; les taques ens

van fer treballar –i ho agraeixo, ho he fet abans i ho torno a fer ara– als tècnics del Departament i als laboratoris, etcètera, etcètera, tota una nit! Si se'ns hagués comunicat al seu moment, probablement no estariem aquí.

Per tant, home, sí que hem de millorar algunes coses: la nostra voluntat és la de millorar-les i de trobar aquesta cooperació entre administracions, però sapiguem que sobre els 5.700 quilòmetres de rius hi ha una activitat industrial important, a la qual estic segur que ningú vol renunciar. Per tant, hi haurem de ser, evidentment, més estrictes, però hem de parlar-ne tots amb aquesta consciència de no policialitzar, perquè això no ens porta absolutament enlloc i, a més a més, és impossible, i sí d'aplicar, i millorar, i perfectir tots aquells mecanismes que es puguin perfectir. Insisteixo: no ens volem amagar a darrere d'aquesta selva competencial, per això som aquí.

El president

Moltes gràcies, conseller. Té la paraula, ara, el conseller de Sanitat.

El conseller de Sanitat i Seguretat Social

Moltes gràcies. Senyor president, senyores i senyors diputats. Bé, en aquest greu episodi hi ha molts aspectes a tenir en compte i que les senyores i els senyors diputats han tractat a bastament, i independentment de les responsabilitats que cadascú ha d'assumir, doncs, hi ha un aspecte que a mi sí que em preocupa i que voldria reiterar i és aquell de la informació que hem de donar a les ciutadanes i als ciutadans sobre aquest episodi, que jo vull tornar a insistir que és un episodi puntual: una informació que els ha de donar confiança, confiança perquè durant aquests dies s'han dit moltes coses, aquí s'han dit moltes coses, s'han posat molts interrogants i, per tant, a mi em sembla que el que és molt important és que avui, amb aquesta oportunitat que tenim, doncs, tornem a reiterar que aquest episodi, com a tal, com un episodi que podem dubtar en aquest moment si han estat dotze, tretze, quinze dies –que després ja hi tornaré a entrar en aquest aspecte–, però que aquest episodi, que és un episodi puntual, que és un episodi excepcional, que ha de ser, és a dir, que no ha de succeir mai, però aquest episodi no ha representat cap risc per a la salut. No en un any, com s'ha dit aquí, de minimitzar l'episodi: no, no, no, sinó de transmetre confiança a les ciutadanes i als ciutadans, que és el que hem volgut fer des del primer moment que tenim coneixement. No per minimitzar-lo, perquè ho deia el conseller Espadaler: és un episodi greu de contaminació, sinó per transmetre confiança i després, lògicament, per veure i analitzar, que és el que estem fent aquí, quines són les actuacions que ha dut a terme l'Administració i quines són també aquelles actuacions que han de reforçar aquells mecanismes que transmetin, que finalment transmetin la confiança als ciutadans.

Jo ara no els repetiré els exercicis que hem fet nosaltres, d'avaluació, i que els hem fet lògicament sobre la base d'uns informes tècnics, fins i tot en els pitjors escenaris i sent fins i tot metilmercuri, i crec que això és contundent, i per tant, davant d'altres afirmacions, que han

sortit i, diguem-ne, des d'organismes amb prestigi o des de persones amb prestigi, però que, pel que després hem pogut comprovar nosaltres mateixos, els faltava documentació, els faltava informació de quin realment havia estat el nivell de mercuri en el riu. I, per tant, quan s'han fet aquestes afirmacions, no han estat en funció dels valors que realment hi va haver en aquest episodi excepcional i puntual.

El senyor Carod Rovira, per exemple, ha plantejat..., d'alguna manera ell parlava dels nivells legals, i deia «legals» –i penso que en aquest sentit, aquests nivells legals, s'han superat, és evident. Però això no vol dir que aquesta superació hagi representat un risc per a la salut, i penso que això és important; legalment, administrativament s'han superat, no hi ha cap mena de dubte. Durant uns quants dies, aquests nivells s'han superat, però això no ha representat un risc. Tinguem en compte, també, un altre aspecte. La directiva europea, per tant, que està transcrita a la nostra normativa fixa un microgram per litre; als Estats Units, per exemple, es fixen en 2 micrograms per litre. Per tant, voldria dir que, fins i tot en aquest aspecte, tindríem aquest marge.

Un altre fet que també penso que hem de considerar: ha fet la sensació potser aquests dies fins i tot –i ara em poso com la persona que agafa un diari i llegeix– que entre l'aigua de l'Ebre i l'aigua de l'aixeta no hi ha res, que és com si en obrir l'aigua de l'aixeta ens vingués directament l'aigua de l'Ebre, i hi ha una planta depuradora, però és que a vegades semblava, perquè aquí s'ha parlat de 7 micrograms per litre. Escolti, no, hi ha hagut una planta depuradora que ha fet la seva funció de depurar el mercuri –i penso que això ha estat molt important– perquè fins i tot ho veiem en el moment en què es detecta aquest pic més alt, que són aquests 3 micrograms. Si realment no hagués fet aquesta funció, hauríem trobat els set, per exemple, sense ara tenir en compte aquells aspectes de dilució que lògicament té el riu, perquè en un punt determinat es troben aquests 7 micrograms.

És a dir, la planta realment ha fet aquesta funció de barrera, per això hi ha una planta depuradora, i ho dic perquè potser de cara als que ens puguin estar escoltant, això jo crec que és important.

La periodicitat de les determinacions analítiques, home, un mes, escolti, això no pot ser, vostès només volen complir la llei. No, no, la llei és aquí, però penso –i l'hem de complir, lògicament–, però penso que hi ha un aspecte important. És a dir, aquesta directiva, aquesta normativa es basa en uns informes tècnics, en el moment en què es va fer es basa en uns informes tècnics. I aquests informes tècnics donen aquest marge de confiança, fins i tot, per què un cop al mes? Per què no cada quinze dies?, per què no cada setmana? Fins i tot en aigües, diguem-ne, superficials. Perquè hi ha aquests marges, aquests marges, diguem-ne, «de confiança», entre cometes, perquè els episodis perjudicials per a la salut, en el cas del mercuri, són acumulatius. És a dir, no són aguts, és a dir, la cloració de l'aigua és diària. Per què? Home, perquè si no es clora l'aigua, l'efecte sobre la salut és immediat; no l'efecte del mercuri. A la literatura, quan busques quins són aquests episodis de

contaminació per mercuri, quins han estat els efectes sobre la salut, sempre trobem episodis que han estat llargs en els temps, no episodis aguts. Aquests dies se n'ha parlat, potser recordem-ho, que les intoxicacions greus que es coneixen per un consum excessiu de mercuri, a les que la literatura, doncs, n'ha fet referència són els de Mina Mata i Nigata, al Japó, per consum del peix contaminat, i a l'Iraq, després del consum de pa elaborat amb llavors contaminades. I en el cas aquest de Mina Mata, que va ocórrer l'any 1956, les persones afectades van ingerir al voltant de 450 micrograms diaris de metilmercuri, però durant anys.

Per tant, jo crec que és important que tinguem aquests aspectes en compte quan estem analitzant aquest cas greu, aquest episodi greu de contaminació. Permetin-me que em reiteri. Diran, bé, però, escolti, una cosa és el nivell de mercuri; l'altra, és el que realment hem acabat ingerint. Jo aquí voldria tornar a fer referència al que l'OMS considera. L'OMS no considera una ingesta en un moment puntual, sempre fa referència al que és una dosi d'exposició tolerable durant tota la vida, amb un marge de seguretat suficient, perquè això no provoqui problemes sobre la salut de la població. Fins i tot l'OMS parla de 5 micrograms / quilo de pes corporal la setmana, no diària, perquè com que té en compte que en el nivell d'ingesta de mercuri no únicament i exclusivament, doncs, hi ha l'aigua sinó que hi ha altres aliments, entén que fins i tot durant..., lògicament no –una persona– està menjant el mateix cada dia..., i en aquelles poblacions on hi ha més consum de peix –que és on, el mercuri, el podem trobar més fàcilment– no l'hi estan mesurant per dia, sinó que fins i tot ho fa per setmana, perquè entén, o pot entendre, que no cada dia s'està consumint peix.

No insistiré tampoc que, des de Sanitat, doncs, en el moment que vàrem tenir coneixement..., però s'ha fet una referència que EMATSA ens ho va comunicar a la tarda del dia 2. Efectivament. Nosaltres en aquell moment ens vàrem posar ja a treballar. Val a dir també que EMATSA, a banda de la responsabilitat que té com a companyia d'aigües que subministra les aigües a algunes poblacions, té també a la vegada... –i amb això voldria contestar un aspecte que esmentava abans la senyora Tura–, que és que el seu propi laboratori és a la vegada el laboratori del Consorci, del CAT. Per tant, en aquesta doble funció, quan ens ho va comunicar –i en permanent contacte, fins i tot, durant aquelles primeres hores–, doncs, el Departament de Sanitat va posar en marxa la maquinària per tal que es pogués resoldre aquest problema.

Primer, també, diagnosticar d'on venia el problema. I, en això, doncs, com els deia, el dia 3 aproximadament a les tres de la tarda és quan ja es té un diagnòstic que el problema estava situat... –en aquell moment, perquè recordin que, a l'entrada d'aigua a la planta, al matí, les dosis de mercuri eren per sota dels límits–, doncs, el problema estava en el fangs.

S'ha esmentat, d'altra banda, s'ha dit: «l'estat de salut del riu» –i ho dic així, «l'estat de salut», doncs, ja que sóc el conseller de Sanitat–, i fins i tot no en referència a aquest episodi, sinó d'alguna manera..., com dir: «Bé, és que, escolti, aquí, en aquest riu, vostès no ho saben,

que hi ha mercuri?» Oi tant que ho sabem, que hi ha mercuri; ja ho sabem –fins i tot s'ha parlat de restes arqueològiques en aquest riu–, i tant que ho sabem, que hi ha mercuri, per això hi ha una planta d'aigua, no?, per això hi ha una planta d'aigua, si no, doncs, podríem anar allà, agafar un got i beure l'aigua; per això hi ha una planta d'aigua. Però fins i tot suposant que no hi ha hagut aquest episodi i que, per tant..., volent dir: «No, no, escolti, això no és un episodi, això és que ja, el mercuri, ja el tenen allà.» Home!, doncs, jo he dit a l'inici de la meua intervenció que entre l'any 1998 i l'any 2001, amb un programa que tenim nosaltres, el Departament de Sanitat, en quaranta-tres mostres en municipis que se subministren d'aigua de l'Ebre, sempre ha estat, el mercuri, per sota dels nivells detectables. I això és anterior a aquest episodi, i, per tant, això ens dóna una garantia. És a dir, en la història des que el CAT subministra l'aigua en cap moment s'han detectat nivells de mercuri.

També recordar en aquest sentit, i em sembla que és important, que, a banda d'aquestes analítiques que realitza el Departament de Sanitat, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca porta a terme un seguiment periòdic de les zones de cultiu de productes pesquers. En el cas del delta de l'Ebre els resultats obtinguts en l'última campanya, per exemple, que va fer Agricultura, que són els de l'any 1999, indiquen uns nivells de mercuri per sota del límit establert, un mil·ligram / quilo de peix fresc, en quaranta-quatre mostres que es van analitzar en aquell moment.

I, d'altra banda, ja els he comentat que el Departament realitza la vigilància dels nivells de mercuri en els aliments a través de tres programes: el Pla d'investigació de residus a Catalunya, el Programa de vigilància de la seguretat dels aliments i aquest estudi que he esmentat de la contaminació química dels aliments, amb aquest conveni entre el Departament, la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de Barcelona.

Jo acabaré esmentant què és el que a partir d'ara... –en algun moment jo també ho he esmentat quan he fet referència a quines eren les analítiques que havíem fet nosaltres en els productes de la pesca del Delta–, doncs, què és el que farem? És a dir, nosaltres continuarem durant –ara– un període de temps aquestes analítiques en aquests productes amb intervals de deu dies –insisteixo que totes les analítiques fetes fins ara són normals. I en el cas que ens ocupa més directament, sobre l'aigua, doncs, la nostra intenció era incrementar, en aquest cas concret del Consorci d'Aigües de Tarragona, la freqüència d'analítiques en el cas del mercuri a quinze dies, és a dir, fer-ho dos cops al mes i no un cop al mes com s'estava fent.

Jo amb això acabaria, reiterant –em sembla– el què és l'aspecte sanitari d'aquest episodi; és a dir, els informes tècnics, les consultes que s'han fet als experts –experts de les universitats catalanes–, tota la revisió bibliogràfica que s'ha fet sobre aquest aspecte, les dos fórmules que hem utilitzat per veure quin, realment, ha estat l'efecte sobre la salut, doncs, ens indiquen que aquest episodi, que mai hauria d'haver passat, en aquest sentit, no ha tingut cap efecte sobre la salut.

Moltes gràcies.

El president

A vostè, senyor conseller. Ara, en torn de rèplica, tenen la paraula els grups, començant pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Verds. El senyor Ribó... (*Veus de fons.*) Perdó? (*Veus de fons.*) No, tenen deu minuts.

El Sr. Ribó i Massó

Gràcies, senyor president. Jo, senyor Espadaler i senyor Rius, els torno a agrair la seva presència en aquesta sessió –i ho dic perquè sembla que alguns membres de la Diputació Permanent no volen escoltar els arguments que es donen des dels diversos grups–, la seva presència en aquesta sessió com a membres d'un govern que aquí han explicat, de forma democràtica, transparent, seriosa i responsable, uns elements lògicament a debat dels grups parlamentaris. I, independentment dels cent dies del senyor Espadaler, i agraint-li aquesta presència, els torno a dir que, per nosaltres, la responsabilitat està en una forma de fer i d'actuar del Govern.

Vostès, sobre aquest episodi, sigui un episodi, sigui un accident, sigui un fet... –i analitzat òbviament, senyor Espadaler, *a posteriori*, que és com es fa en la Diputació Permanent o en el Ple quan han succeït coses i d'acord amb els mecanismes reglamentaris–, vostès, sobre aquest episodi, sobre aquests fets, al nostre entendre, han actuar tard, amb retard, i malament, i el que ens proposen avui, al nostre entendre, és insuficient. Tard perquè del dia 17 al 27 no van actuar, i del 27 al 2 de gener van fer anàlisis, però això pot haver començat –i torno a dir «pot»– el 17 de desembre. I no ho diu el nostre Grup, ho diuen diverses fonts d'informació molt sòlides i serioses. Per tant, del 17 al 27 –els torno a fer la pregunta, que vostès no l'han agafada, aquesta pregunta– què diu el Govern sobre el que pugui haver succeït, de les dades que tenim del 17 de desembre fins al 27 que comencen a fer les seves actuacions, per tant, amb un retard mentre no ens expliquin què van fer del 17 al 27. I malament perquè les primeres analítiques –vostès ho han dit– de la Generalitat no van analitzar el tema del mercuri quan al davant tenen una planta que sabien –que ho saben, perquè està protocol·litzat– que aboca mercuri. No és un problema de si és un al mes o dos al mes, o si no sé quants policies...; és un problema que allà, allà mateix... O sigui, no tots els rius són iguals, ni a tots els rius hi ha el mateix tipus d'abocaments. I allà n'hi ha un de molt específic que –torno a dir–, a l'aguait de resultats molt més concloents dels estudis que es poden haver fet, té una relació amb els esdeveniments, episodi, el que sigui, que estem tractant.

I, al damunt, vostès proposen canvis insuficients. Encara no han proposat un sol canvi de normativa de protocol –o sigui, vol dir, consideren ja prou àgils i prou suficients les normatives i protocols existents, pel que sembla, deduiria jo, perquè no han fet cap proposta–, ni proposen la més mínima coordinació amb la CHE. De novetat, jo no n'he sentida ni una per part dels consellers! Vostès poden queixar-se que la gent els passés la informació, i amb això sí que em sembla que no és seriós argumentar, des de responsabilitats governamentals, sobre la CHE de la forma que s'ha argumentat. Però, què és el que pensen fer ara, a partir d'ara, amb la CHE? Jo entenc perfectament que els tinguin enfa-

dats perquè no han volgut anar al Govern o a la «menjadora», ho entenc perfectament; però, tant costa que es proposi des del Govern de Catalunya, a partir d'aquest fet episòdic o incident, començar una negociació d'una «tractativa», la que sigui, perquè hi hagi, *online*, directament, un transvasament d'informació? Perquè el que sí que sabem és que la CHE el 20 de desembre demostra el que vostès comencen a parlar, en cotes molt inferiors, perquè són molt inferiors, després del Cap d'Any.

Com els plans d'emergència, o com els plans alternatius, com els que existeixen al Ter - Llobregat a Abrera, que està molt ben organitzat i on vostès participen. Quins són, en aquella zona, els plans alternatius? Ha de continuar la contaminació sobre el Gaià o el Francolí, el Siurana, el Riudecanyes, etcètera? Tenen carta oberta i ampla les respectives empreses, quan podríem anar a una planta dessalinitzadora per a elles, quan allà hi ha l'aigua de boca alternativa real o en els pous dels aquífers? Pensa fer alguna cosa el Govern de Catalunya al respecte? Això ja va més enllà d'aquest episodi i, d'això, tampoc n'hem sentit absolutament res.

Nosaltres voldríem que es fessin el possible per paliar... Ningú proposa aquí dir: «Que mai més torni a passar això.», perquè aquests incidents poden filtrar-se per moltes esclotxes. Però som aquí per intentar fer avançar les coses, per paliar les seves conseqüències. I nosaltres hem dit –i ho diem molt de cara a la intervenció de Convergència i Unió– que volíem saber fets, informacions i dades, abans de subratllar responsabilitats polítiques, tècniques o judicials: les tècniques, en aquesta cambra, fora que nomenem una comissió d'estudi, amb tot el seu..., som lluny de poder-les exigir; les judicials, hi ha organismes per fer-ho; les polítiques, ja ho veurem a partir de les informacions que ens facilitin.

Per tant, ningú fa el joc de demanar ja avui no se què o no sé quants, si no que el que demanem són dades; la primera: què va passar del 17 al 27 de desembre segons el Govern de Catalunya, que només n'hi ha un, de Govern de Catalunya, que és el de la Generalitat i que ha de governar Catalunya.

Per això, jo tornaria a concloure, malgrat que se m'enfadin, que avui el conseller Mas, que presideix l'àrea econòmica i l'àrea social, sembla, per partida doble, hauria d'estar aquí, informant aquesta cambra.

El president

Senyor diputat, sap que vostè pot demanar qualsevol compareixença i quan la demani la tindrà, però si no la demana no té dret a invocar-la. Gràcies. (*Veus de fons.*) Quan la demani serà aquí.

Té la paraula, per Esquerra Republicana, l'il·lustre diputat, senyor Josep-Lluís Carod-Rovira.

El Sr. Carod-Rovira

Estava pensant, senyor president, senyores i senyors diputats, que si mai a la vida a algú se li acudís de demanar-nos que entréssim al Govern de l'Estat, diríem que sí, més que res per no trobar-nos després amb certes represàlies parlamentàries tendents a centrifugar responsabilitats i centralitzar poder i diners, no per res.

Té raó, jo crec, el conseller Espadaler quan diu que a l'aigua passada tot és molt fàcil; és veritat. Ara, els dos consellers i tots i cadascun dels membres dels grups parlamentaris hem parlat d'un incident greu. I la nostra obligació –la seva com a Govern; la nostra com a grups de l'oposició o com a grups, parlant de rius i del Guadiana, a cops com a oposició–, crec que és preocupar-nos i preguntar a vostès que tenen la responsabilitat del Govern, a nosaltres que tenim el deure i la responsabilitat, de vegades ingrata, de l'oposició. Però segurament el més important de la sessió d'avui és que entre Govern i oposició siguem capaços de retornar la confiança a la gent, siguem capaços de donar la seguretat que això serà molt difícil que torni a passar. I, perquè això sigui així, hauríem de poder anunciar, realment, unes mesures de govern, executives, que ho fessin més difícil, que tornés a passar en el futur.

Una de les primeres preguntes, un dels primers interrogants és: arribarà el moment en què s'haurà de saber qui té la responsabilitat d'aquesta intoxicació; no només a partir del recordatori de qui contamina paga, sinó que qui contamina paga i no contamina més, i, a més a més, inverteix part dels seus beneficis en més seguretat, en equips d'intervenció immediata en casos d'emergència. Caldrà veure, doncs, si com deia el delegat del Govern a les Terres de l'Ebre, el senyor Sancho, la sanció serà exemplar. Doncs, ho esperem. Sigui qui sigui, siguin quines siguin les empreses que hagin produït una primera intoxicació, una segona o una tercera, fins i tot amb el risc que se'ns fonguin els ploms.

S'ha parlat de manca de prevenció i de manca de control. I segurament alguna cosa hi deu haver hagut també, si no, no s'entendria com la Fiscalia de Tarragona hagi començat a investigar la possible –diem «possible» només– imprudència de les administracions en les tasques d'inspecció, ja que això podria ser constitutiu de delictes ecològic, perquè, efectivament, són les administracions que han autoritzat determinades activitats empresarials, les mateixes que tenen el deure de fer-ne un seguiment i de fer-ne un control.

La mortaldat de peixos no va ser advertida des del primer moment –van passar dos dies– com un símptoma d'una anomalia realment molt més greu. Per això és lògic que la gent, en una primera reacció, es plantegi de demanar una periodicitat en les anàlisis molt més freqüent, una varietat també en allò que s'analitza molt més freqüent. Probablement, si les anàlisis ja funcionen, doncs, el nombre d'inspectors pot ser una dada secundària –probablement–, però, òbviament, alguna cosa s'haurà de fer, entre altres coses perquè també les mateixes indústries, i probablement també l'Administració local hauria de pensar a augmentar el control.

Hi ha, però, un altre element, del qual no s'ha parlat gaire, que és un cert error de procediment en les anàlisis, fetes a Tarragona, a molts quilòmetres de distància de l'Ampolla, allà on abans hi havia hagut un laboratori que va ser tancat... Les proves no es van fer, doncs, a l'origen, on hauria estat més sensat que s'haguessin fet, sinó al punt d'arribada. I és a l'origen on s'ha de garantir la potabilitat de l'aigua per al consum humà; és a dir, és a l'origen on s'ha de disposar d'una infraestructura adequada al lloc adequat.

Hi haurà, com deia algun mitjà de comunicació i no hem sentit avui aquí, una estació de control a Ribarroja?, és a dir, aigües amunt d'allà on hi ha la nuclear d'Ascó, Ercros i Endesa, tenint en compte que, malgrat el nostre fet diferencial, també en l'Ebre l'aigua va avall, i no amunt, no recula, no puja cap a Saragossa?

Manca de coordinació. Mentre el Govern donava missatges de calma –i ben fet que feia–, ahora ens tallaven l'aigua perquè alguna cosa passava. Un cert ball de dades i de dates en els mitjans de comunicació, i cap coneixement per part de la Generalitat de les anàlisis del CHE, com aquí s'ha dit, fetes unes setmanes abans. I també mala informació als ajuntaments. Un ajuntament, no pas d'una població menor, com Valls –vint-i-un mil habitants– encara espera que algú li comuniqui que passa alguna cosa.

Si vostès tiren endavant les iniciatives que calguin perquè hi hagi una veritable recuperació de competències o exercici de competències per part del Departament de Medi Ambient, per la capacitat de sanció directa per part de la Generalitat als agents contaminants, nosaltres, òbviament, formarem des del primer moment on hem format sempre. I això no hauria de ser gens difícil, tenint en compte que no governen l'Estat en aquests moments uns adversaris seus, sinó els seus socis aquí i allà; per tant, això, diguem-ne, és aigua clara, claríssima.

També hi hauria d'haver canvi en els protocols d'actuació si, com hem constatat, ara aquests protocols han permès uns certs dies d'impunitat. Els darrers vint anys, al riu Ebre hi ha baixat cada vegada menys aigua, cada vegada menys capacitat de regeneració, amb Pla hidrològic nacional o sense. L'Ebre està condemnat, i aquest Pla hidrològic sembla que en vulgui executar la condemna.

Per desgràcia, aquests dies, la gent de les comarques de l'Ebre han tingut la sensació que passaven al davant els interessos de les indústries hidroelèctriques, de les químiques, de les nuclears..., molt més que no pas el consum humà i el consum agrícola, el valor ecològic i mediambiental del riu, configurador d'un paisatge, d'una realitat humana, cultural i social, que sempre acostuma a situar-se, per desgràcia, en darrer terme. La dimensió econòmica de les grans empreses semblava que pesava més que les exigències tècniques, científiques, o fins i tot de la qualitat de vida.

I abans deia vostè, senyor conseller –de Medi Ambient, en aquest cas–, que sovint no era només un tema de quantitat, sinó també de qualitat. I té raó. Però estaria bé que no perdessin de vista que, d'ençà de l'anunci del Pla hidrològic nacional, a les Terres de l'Ebre sobretot, qualsevol cosa que hi passi..., un tema de sensibilitat. I, per tant, cal esmerçar-hi allà moltes més energies, amb molta més fermesa, amb molta més claredat des del primer moment, que no pas, potser, s'esmercin en condicions normals.

Sabem que, si en algun moment determinat això comporta que cal enfrontar-se públicament als interessos de determinades empreses, això s'haurà de fer així, sobretot quan alguna d'aquestes empreses, com Erkimia, té encara pendent un judici contra directius seus per abocadors contaminants de l'Ebre, per emmagatzemament

de substàncies tòxiques, pels quals es demanen anys de presó i indemnitzacions multimilionàries; que, per cert, el judici l'estan retardant, entre altres coses, perquè han demanat, han utilitzat l'argúcia de demanar la versió castellana dels milers de folis del sumari redactats en català –m'estalvio de dir qui en presidia el Consell d'Administració en aquell moment.

La gent de l'Ebre ja ha patit prou i massa, i el que vol és que al riu hi baixi aigua, no mercuri ni oli. I també hi ha molta gent que no vol que se l'emportin. Però, fins i tot aquells que defensen que se l'emportin, jo crec que haurien de tenir un nivell superior de sensibilitat, perquè aquella sensació d'abandonament de l'Administració no es torni a produir mai més, amb Pla hidrològic o sense.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Gràcies a vostè, senyor diputat. Pel Grup Popular, té la paraula la il·lustre diputada senyora Dolors Montserrat.

La Sra. Montserrat i Culleré

Gràcies, senyor president. Bé, una vegada escoltats els dos consellers, i també, doncs, el Grup de la majoria que li dona suport, jo diria que, pel que he pogut sentir, vostès han acceptat, evidentment, que el que ha succeït és un episodi greu, deia el conseller; i fins i tot vostè, senyor conseller, deia: «Probablement haurem fallat en alguna cosa.» No ho sé, no he sabut esbrinar en què han fallat. De moment no ens l'ha dit, de moment no la sabem. I, per tant, si vostè creu que han fallat, probablement en aquesta falla hi ha una part de la responsabilitat política que jo li reclamava.

És evident que vostès demanen actuacions per establir la confiança, evident. Quines? No ens les ha dit. Nosaltres hem fet alguna oferta. El conseller de Sanitat deia: «Potser incrementarem la freqüència analítica deu dies», després ha dit quinze dies. Bé, quinze. No hem sentit pràcticament res més, cap iniciativa de prevenció ni de control, quan pràcticament cadascun dels grups, en aquest cas el meu, i jo mateixa, hem coincidit en moltes dades. Per tant, vol dir que vostès poden aportar avui iniciatives per poder rectificar, millorar la prevenció, tenint en compte que vostès tenen una indústria que la coneixen molt bé i, per tant, ens poden aportar iniciatives. No ho han fet.

I hem sentit com es destacaven quatre qüestions cabdals. Transparència; deien que el Govern havia actuat amb transparència. Jo diria que amb nerviosisme, perquè un conseller ha hagut de rectificar primer que totes les competències les tenia la CHE, i després va haver de rectificar les seves pròpies declaracions.

Es parlava de la qüestió del risc, i és evident que qui ha patit i s'ha sentit desprotegit d'aquest risc, que s'ha de transmetre de forma coherent, han estat els quatre-cents ciutadans que obren i tanquen l'aixeta.

Evidentment, vostès han parlat de responsabilitats, i, escolti'm, jo li diria que les assumeixin totes. Perquè des del moment que vostès es posen en contacte amb la

CHE, el dia 7, vostès saben... Perquè vostès estan acostumats... Sí, hi ha el fax. Vull dir, ara no el porto aquí, però poden tenir el fax que vostès envien el 7, el 8, els tornen..., les analítiques les tenen en breus hores, m'entén? I això podria quedar aquí com una espècie de nebulosa.

I quan vostès parlen de coordinació, i s'ha dit la quarta qüestió, que demanava coordinar-se millor, doncs, és evident, nosaltres ho compartim. Ara bé, per coordinar-se millor, els primers que s'han de coordinar perquè això no torni a succeir són vostès.

Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. La senyora Montserrat Tura, en nom del Grup Socialistes - Ciutadans pel Canvi.

La Sra. Tura i Camafreita

Gràcies, senyor president. Jo he tingut la sensació que, certament, he fet abans una intervenció crítica, perquè nosaltres creiem que s'ha actuat inadecuadament i, sobretot, lentament, però que en cap cas ni havia deixat molts interrogants que generessin ombra, ni havia generat alarmisme, ni havia actuat temeràriament –ho dic perquè són coses que o bé s'han dit des de la rèplica dels honorables senyors consellers, o bé s'han dit des del Grup de Convergència–, ans al contrari. És a dir, cada u crec que, evidentment, expressa com veu el problema, i, en tot cas, en aquest segon torn, fixin-se que el to ha canviat; el reconeixement que estem davant d'un episodi gravíssim, mai viscut fins al moment actual, doncs, em sembla que l'estem assumint tots, i, per tant, jo no vull generar alarmismes ni deixar interrogants que generin situacions fosques. I l'honorable senyor conseller de Sanitat sap que és relativament fàcil fer aquestes coses en un tema en què la salut pública i la percepció que es pot perdre aquesta salut per part de centenars de milers de persones..., seria relativament fàcil només donant lectura a uns quants símptomes d'intoxicació, cosa que no vull fer ni faré, i no vull generar alarmisme ni el volem generar des del nostre Grup.

Ara, tampoc no s'interpretin inadecuadament les coses que nosaltres diem. Quan nosaltres diem que s'ha d'incrementar l'acció sobre els abocaments, ho diem amb tota claredat. És més, de totes les propostes que jo els he fet en el primer torn, hem entrat ja la iniciativa parlamentària corresponent perquè es debatés dintre d'aquesta cambra si correspon o no correspon. Però, en tot cas, algunes de les conques que vostè em posava com a exemple de la seva regeneració, en aplicació del Pla de sanejament, que jo no li qüestiono –entre d'altres coses, perquè algunes les conec, i les conec molt de prop, com pot ser el Besòs–..., entre d'altres coses, l'aplicació de sistemes de control d'abocaments i l'aplicació acurada del Reglament d'abocaments n'ha estat una de les fórmules, a més de les inversions en matèria de col·lectors i depuradores.

Per tant, per tant... Bé, en aquest cas el Consorci, evidentment amb recursos procedents del cànon de sane-

jament que vostès gestionen; però el Consorci, Administració local. De totes maneres, li dic això perquè fixi's que una de les evidències que tal vegada, en aquesta competència que tenen clarament atorgada per llei, no hi estan destinant els recursos necessaris és que, quan expliquem que hi ha quaranta-tres persones que fan aquesta funció en el conjunt dels 5.700 quilòmetres que vostè ens va repetint, si la conca, el tros català de la conca de l'Ebre és aproximadament la meitat del territori català, només n'hi ha deu, i a la resta n'hi ha trenta-tres. Per tant, fins i tot en aquells recursos que vostès tenen atribuïts, els tenen repartits de manera diferent, tenint la mateixa competència. Aquesta és una evidència clara, objectiva, eh? Una.

Dues: jo no he qüestionat el Pla de sanejament ni el que s'ha fet en matèria de tractament d'aigües residuals. Els he parlat d'una cosa que em sembla molt més seriosa, que és tenir percepció i ser conscients que la reserva d'aigua de qualitat per a la captació i l'abastament posterior d'aigua de boca és un tema molt delicat i diguem-ne que en situació de risc, a Catalunya, i no només en l'Ebre, sinó en d'altres rius, i els he parlat dels aqüífers contaminats per nitrats, etcètera, però no els he parlat de la recuperació biòtica, que vostè m'ha explicat després, de quantes espècies faunístiques han aparegut en els espais fluvials... No, són coses diferents.

La pregunta és: el tram català de l'Ebre, en aquests últims vint anys, biòticament i fisicoquímicament, ha millorat substancialment? Respongui'm això, perquè la percepció del conjunt de la ciutadania no és aquesta. I les dades que nosaltres tenim i les dades que dona la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre en els seus plànols de situació de contaminació de l'Ebre en el conjunt no són aquestes. I, per tant, li dic: tal vegada en l'Ebre, aquestes competències que vostès tenen des de fa disset anys, no les han exercit adequadament. Que vostè em diu: «Oh!, però si les exercíssim adequadament no es produiria mai cap situació excepcional?» Potser es produiria, però també potser –potser– l'hauríem previst o l'hauríem detectat amb més rapidesa.

I em sembla que el que li estem dient amb aquest to, tranquil, sense temeritat, sense alarmismes, és: no ho han fet prou bé en un tram que és Catalunya i que és l'Ebre i del qual vostès fa disset anys que tenen competències de policia de riu, i les tenen. Que jo puc estar d'acord que aquest entramat –que alguns n'hem dit «selva» i d'altres «jungla» i d'altres no sé què, i tot plegat estem parlant de dues administracions; per tant, tan difícil no deu ser–, que aquesta relació entre la Confederació i l'ACA, o entre el Govern central i la Generalitat, és difícil? Doncs, potser és difícil, però no em diguin que amb vint anys, o amb vint-i-dos, o amb disset anys, no han trobat una fórmula, perquè potser no es troba una fórmula quan un passa d'un extrem a un altre extrem.

Intencions d'aquesta legislatura per part del Departament de Medi Ambient –llegeixo *Diari de Sessions*–: «Aconseguirem, dins d'aquesta legislatura, la fórmula adequada perquè la Generalitat de Catalunya sigui l'Administració hidràulica única a Catalunya en totes les conques catalanes.» I han passat, d'això que va dir el senyor Felip Puig el febrer de l'any 2000, a dir-nos

en aquests moments que, a l'hora d'intercanviar-nos un resultat d'una analítica, no hi ha manera de posar-nos d'acord en quina fórmula i de quina manera ho fem, ni en quin dia ho fem.

I, per tant, el que els demanem és que, essent conscients que l'Ebre és un riu que la seva conca va més enllà de les terres catalanes, i que sempre hi haurà una part que no estarà sota la nostra supervisió, i que ens arribarà aigua, i ens arribaran probablement fenòmens contaminants de fora de Catalunya, i, per tant, que la coordinació haurà d'existir sempre, donin exemple davant del conjunt de la ciutadania de sumar esforços i trobar fórmules de treball conjunt, i no facin, davant d'un fet contaminant com el que hi ha en aquests moments, de la descoordinació l'excusa. Perquè no només no és una excusa, sinó que el ciutadà la percep com excuses de mal pagador, com a manera de treure's les puces de sobre, si em permeten l'expressió popular. I, per tant, això és el pitjor que podem fer en un moment en què el que espera la ciutadania és que li donem seguretat. I el que esperaria és que sortíssim tots junts a dir el que farem perquè això no es torni a repetir. I l'Ebre estarà sempre en mans de més d'una administració perquè Catalunya acaba on acaba, i no és possible que tot l'Ebre sigui català, senzillament per això.

I quan jo li dic «respongui'm a una situació d'un riu» li estic dient: «El tram català de l'Ebre ha millorat substancialment en aquests vint-i-dos anys de govern de Convergència i Unió? Ha millorat substancialment en aquests disset anys d'acció de policia de riu, que tenen vostès atribuïdes?» I això no m'ho ha contestat, però jo li contesto que les dades que nosaltres tenim demostren que no és així.

I, per tant, si sobre el riu més cabalós i sobre el riu que més debat ha generat en aquests últims anys, precisament, per l'ús de la seva aigua i el destí de les seves aigües, hi sumem aquesta situació i aquest fenomen de contaminació greu, dóna lloc a una manca de credibilitat d'aquell Govern que en té responsabilitats i que és el Govern de Catalunya. I dóna lloc a una pèrdua encara més elevada de confiança sobre aquest Govern. I això només ha de fer que visitar les Terres de l'Ebre, només ha de fer que visitar les terres del camp de Tarragona i s'adonarà com la ciutadania té la percepció que assumeix molts riscos i rep molt poca seguretat per part d'aquells que la hi han de donar, que són aquells que governen Catalunya.

Pel que fa a la intervenció que els valors no han superat allò que l'OMS recomana, jo això li ho reconec, i li ho reconec –i, a més, ho torno a dir amb claredat– perquè crec que hem de transmetre seguretat. Ara bé..., que hem estat durant molts dies davant d'un problema de salut pública, i que això hauria de fer que el Departament de Sanitat tornés a posar en valor, si m'ho permet, el que és la salubritat pública en el seu conjunt. I, per tant, fins i tot, m'agradaria de recordar-li que una de les lleis de protecció de la salut pública, que va entrar i que no va arribar a cursar-se dintre d'aquest Parlament, potser torna a tenir un cert interès de debatre, perquè..., si és possible tenir un sistema hospitalari que sigui exemplar –tot i els déficits de finançament i aquestes coses que vostè sempre m'explica–, si és possible que

la sanitat primària es reformi –que espero que algun dia sigui realitat perquè encara no ho és–, ens haurà de reconèixer que la salubritat pública –que la salubritat pública–, que allò bàsic, que l'epidemiologia..., que allò bàsic que ens havien ensenyat a tots que era la fórmula de prevenir que la malaltia es produís, en aquest cas, ha estat en absolut qüestionament per la fórmula i per la manera amb què ens hem dirigit a la ciutadania, per la fórmula i per la manera amb què no hem estat capaços –i miri que li parlo en primera persona– de donar seguretat al conjunt dels ciutadans.

Ja sé que no em pertoca, i el senyor president em pot cridar una mica l'atenció, però, de totes maneres...

El president

Exactament, ho ha intuït, senyora diputada, li ho anava a fer ara mateix.

La Sra. Tura i Camafreita

Permeti'm trenta segons del meu temps per dir que lamento profundament –és l'única cosa que diré, ho lamento profundament– el to i el contingut del representant de Convergència i Unió pel que fa a alguns aspectes de la seva intervenció, i molt especialment a algun que vostè ja ha dit.

Però, a més, si la fórmula per acabar amb aquest debat de dues administracions, que són Govern de l'Estat i Govern de Catalunya, que jo crec que és fàcil, i, a més, és obligatori que es posin d'acord, és crear un altre organisme que està fet senzillament per protegir el Delta i donar-li competències en matèria de riu... (*Veus de fons.*) No, ho dic..., vostès no ho han dit, ho ha dit la intervenció de Convergència..., aleshores ens estem equivocant del tot.

Per tant, acabo reiterant que nosaltres fem propostes concretes i que les hem entrat ja com a iniciatives parlamentàries, que espero que tinguin el seu suport, i que amb això puguem enfocar el futur amb més instruments i de manera diferent a com s'ha fet aquest lamentable episodi.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Té la paraula l'il·lustre diputat senyor Josep Rull, en nom de Convergència i Unió.

El Sr. Rull i Andreu

Sí, gràcies, senyor president. Amb molta brevetat, simplement per agrair les explicacions als dos consellers que han comparegut avui aquí. No només s'han limitat a explicar i a exposar quina ha estat l'actuació del Govern al llarg de tot aquest procés, que podríem qualificar de crisi davant d'aquest episodi, sinó que, a més a més, també, han posat sobre la taula determinades propostes, determinats canvis en els models d'actuació: des de reduir terminis en les anàlisis, passant, sobretot, per tots els mecanismes de coordinació.

Des del Grup Parlamentari de Convergència i Unió estem convençuts que aquesta compareixença tindrà tam-

bé els seus fruits, que el Govern serà sensible i serà receptiu a tots els plantejaments que, en clau positiva –que se n’han fet– s’han plantejat des del conjunt de forces polítiques d’aquest Parlament, i ratificar que, evidentment, tindran el suport del Grup Parlamentari de Convergència i Unió.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat.

Si no hi ha cap més intervenció, s’aixeca la sessió.

La sessió s’aixeca a dos quarts de nou del vespre.